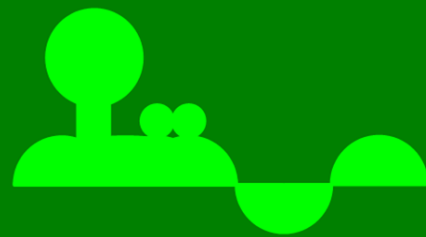

Nieuwsbrief

Landschapsbeheer Oss | December 2019 | Jaargang 18 | Nummer 80

Contact

Landschapsbeheer Oss

Tolstraat 3
5342 NH Oss
I www.landschapsbeheer-oss.nl
E info@landschapsbeheer-oss.nl

Voorzitter

Harry Peters
T 0653130585
E voorzitter@landschapsbeheer-oss.nl

Secretaris

Hanny Wagemakers
T 06-18353309
E secretariaat@landschapsbeheer-oss.nl

Penningmeester

Jan Ploegmakers
T 0412-641500
E penningmeester@landschapsbeheer-oss.nl

Redactie, Werving & Vrijwilligerscontact

Dick Roza
T 0412-642368
E pr@landschapsbeheer-oss.nl

Redactie & Website

Richard Ceelen
T 06-54218521
E redactie@landschapsbeheer-oss.nl

Juridisch Adviseur

Maarten Furnée
T 0412-454204
E juridischadviseur@landschapsbeheer-oss.nl

Werkplaats Natuur, Landschap & Cultuurhistorie

Henk Smouter (Projectcoördinator)
T 06-54288252
E hs@werkplaatsnlc.nl

Coördinator Beheer

Tonnie van Hooff (Projectcoördinator)
T 06-37456820
E tvh@werkplaatsnlc.nl

Beheerder Tolstraat

Eric Megens
T 06-12191210
E beheerder@werkplaatsnlc.nl

Landerij VanTosse

Hanny Wagemakers
T 06-18353309
E secretariaat@landschapsbeheer-oss.nl

Administratie

Henk van den Oever
T 0412-633443/ 06 22 331 836
E Administratie@landschapsbeheer-oss.nl

De Stichting Landschapsbeheer Oss is gevestigd te Oss en ingeschreven bij KvK Oost-Brabant onder nummer 17105068 Rabobank Oss, NL94 RABO 0170 4198 94

Landschapsbeheer Oss

Inhoudsopgave

Speerpunten vijfjarenplan	2
Terugblik afgelopen jaar	2
Moeilijk oogstjaar 2019	3
Landelijke Opschoondag en Schonen Maas 2020	3
Mededelingen bestuur	4
Opleidingen en arbozaken	4
Natuurwerkdag Lithoijen	5
Uitje Biesbosch	7
Kort Nieuws	9
Werkgroep Landschapsbeheer	19

Colofon

Nieuwsbrief Landschapsbeheer Oss

December 2019, jaargang 18, nummer 80, oplage 600.

Redactie

Richard Ceelen, Dick Roza, René van Dorst, Jan Oomen
Email: redactie@landschapsbeheer-oss.nl
Redactieadres: Braakstraat 46, 5345 XB Oss
Druk: Kluytmans Drukwinkel bv Oss

Kopij

De sluitingstermijn voor kopij voor de volgende nieuwsbrief is 1 maart 2020.

Foto's voorpagina

Boven: groepsfoto natuurwerkdag (foto: Frans Heeren)
Linksonder: wilgen knotten op de ribben op de natuurwerkdag (foto: Frans Heeren)
Rechtsonder 1: Uitje Biesbos museum (Ingrid den Ouden)
Rechtsonder 2: Wilgen in de Bergsche Hoeve (F. Heeren)

De vrijwilligers en het bestuur van landschapsbeheer Oss en Landerij VanTosse wensen u een mooi Kerstfeest en een geweldig 2020 met mooie plannen en veel aandacht voor alles wat groeit en bloeit.

Op zaterdag 4 januari nodigen wij u van harte uit op onze traditionele Nieuwjaarsborrel. Vanaf 15.00 uur bent u van harte welkom op onze locatie aan de Tolstraat 3 in Oss. Daar zullen we elkaar treffen om een toast op het Nieuwe Jaar uit te brengen en elkaar voor dat jaar alle goeds te wensen.

Landschapsbeheer Oss | Tolstraat 3 | 5342 NH Oss
www.landschapsbeheer-oss.nl | info@landschapsbeheer-oss.nl

Landerij VanTosse en Werkplaats NLC maken deel uit van Landschapsbeheer Oss

Speerpunten vijfjarenplan

Voor u ligt een nieuwsbrief die wederom een daverend applaus verdient.

Bijna een jaar mag ik nu voorzitter zijn van twee prachtige stichtingen, die binnen de gemeente Oss op een duurzame en transparante wijze met ca. 180 vrijwilligers stukken landschap beheren, een landerij runnen, plannen maken en ideeën lanceren om de wereld rondom ons heen nog aantrekkelijker te maken en goed door te geven aan de toekomst.

Onze vrijwilligers zorgen mede voor een goed onderhouden groene en attractieve schil rondom Oss, werken in de stad en in alle uithoeken en kerkdorpen. Het afgelopen jaar heb ik de saamhorigheid en goede sfeer als een warme deken ervaren. Iedereen is welkom, ook u als lezer kunt een steentje op verschillende manieren bijdragen. Bijvoorbeeld als vrijwilliger of donateur.

Elders in de nieuwsbrief leest u over al onze recente activiteiten en werkzaamheden. Bestuurlijk hebben we dit jaar het Landschap van Allure afgerond en recent het jaarverslag 2018 goedgekeurd en daarin een leidraad voor de komende jaren vastgelegd. Zeg maar dat wij daarin ons ambitieniveau hebben beschreven en ook benadrukt hoe belangrijk voor ons de nauwe samenwerking met het gemeentelijk ambtenarenkorps en andere natuurorganisaties is.

- evaluatie van de structuur van onze drie stichtingen, in samenhang met de onderlinge verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden;
- invulling geven aan het vergroten van de betrokkenheid van onze vrijwilligers door het bieden van gerichte opleidingen en het organiseren van informatie- en thema-avonden;
- de draagkracht van onze organisatie; hoe groot?
- hoe kunnen we willen of kunnen we groeien; wat willen we zelf in eigen beheer ontwikkelen (bijvoorbeeld: een mouderij en bezoekerscentrum onze organisatie nog beter promoten; hoe onderhouden wij onze contacten naar groepen in de samenleving, zoals wijk- en dorpsraden, Osse politiek, e.d. ?;
- beperken van de kwetsbaarheid van onze organisatie door professionele back-up te organiseren op vitale functies/disciplines binnen onze organisatie?, en hoe kunnen we dit financieren?;
- toekomstbestendig maken van onze huisvesting en zorgen voor een goede beveiliging;
- het formaliseren van en verkrijgen van continuïteit in onze relatie met de gemeente Oss als onze belangrijkste partner;
- het gestalte geven aan een nauwere samenwerking met lokale groene groepen zoals IVN, stadse boeren en heemkundekringen;
- welke rol willen we spelen in recreatief opzicht en in de samenwerking met de Regio VVV en de Maasmeanders?
- hoe kunnen wij, in het verlengde van de landelijke op-schoondag, een bijdrage leveren in betere aanpak van voorkoming van zwerfvuil.

Het bestuur heeft vanuit het vijfjarenplan en de actualiteit van onze organisatie een aantal speerpunten of aandachtsgebieden voor de komende jaren op papier gezet.

Enkele van bovenstaande punten hebben we al bij de horens gepakt en daarmee zijn wij volop aan de slag. Zo hebben we de juridische en fiscale structuur van onze stichtingen laten checken door accountants, juridische en

fiscale specialisten en kunnen we concluderen dat we dat goed voor elkaar hebben. Wij zijn in gesprek met IVN over vormen van samenwerking, o.a. monitoring en routebeheer. Ook op de andere punten zijn stappen gezet.

Het bestuur ondergaat op dit moment wijzigingen, nadat Hanny Wagmakers heeft aangegeven om per 1 januari 2020 te stoppen als secretaris, maar niet als vrijwilliger! De volgende keer zal ik de nieuwe samenstelling beschrijven. Ik wens u allen een zellig en gelukkig kerstfeest en een voorspoedig 2020!

Met vriendelijke groet,
Harry Peters

Terugblik afgelopen jaar

Aan de subsidieperiode voor het Landschap van Allure project Landerij VanTosse is eind 2018 een eind gekomen. Dit naar tevredenheid van de provincie Noord-Brabant die ons complimenteerde met het bereiken van alle doelen en dat door ook nog eens door ruim binnen het budget te blijven.

Nieuwe beheerder

Nu lag er de taak om op eigen benen te blijven staan, een taak die wij altijd met vertrouwen hebben tegemoetgezien. En wat wil je ook met bijna 40 vrijwilligers die elke dinsdag- en donderdagmorgen komen opdaven en de vijf medewerkers op een werkervaringsplek die elke maandag-, woensdag- en vrijdagmorgen bezig zijn.

Even wat cijfers ter illustratie: onze vrijwilligers hebben afgelopen jaar bij elkaar ca 3000 uur gewerkt aan het inrichten en onderhouden van de tuin en het oogsten en verwerken van producten, inclusief het oogsten en verwerken van de hop en cranberry's en de aanwezigheid op diverse markten.

De medewerkers op een werkervaringsplek kwamen op een respectabel aantal van 2250 uur en zijn meest bezig geweest met het wat ruwere werk als maaien, onderhoud van het hop- en cranberryveld en niet te vergeten het vele noodzakelijke watergeven van bomen in de Landerij en het Herinneringsbos.

Een aparte erkenning verdient onze nieuwe beheerder van de Tuinderij, Hans van Oorsouw, die er met zijn inzet en technische kennis voor heeft gezorgd dat het gebouw op orde bleef, dat er altijd koffie klaar stond en dat iedereen met goed en schoon gereedschap veilig kon werken. Tel zijn 750 uur erbij op en dan komen we op het respectabele aantal van ca 6000 uur die alleen al in de Tuinderij en directe omgeving zijn besteed.

Ik mag wel stellen dat we ons over het voortbestaan van de Landerij VanTosse met zo'n enthousiaste inzet geen zorgen hoeven te maken. Iedereen bij deze hartelijk dank en we gaan er weer voor in 2020!

Henk Smouter

Moeilijk oogstjaar 2019

Zachte winter, koud voorjaar, veel te weinig regen en een langdurige hittegolf. Wat een ingrediënten om een seizoen te laten mislukken, tenminste als je het vanuit landbouwkundig oogpunt bekijkt.

Vaste groep voor tuinproducten

En ja, helaas is dat voor een deel uitgekomen. Alleen op de plekken waar we voldoende water konden geven konden we relatief weinig problemen, maar voor het overige was het niet best. De graanoogsten kwamen niet boven de 4 ton per ha uit en ook de hop heeft veel te lijden gehad onder de droogte en gaf een lagere opbrengst dan vorige jaren (ondanks watergeven). Alleen de cranberry's deden het boven verwachting goed (mede door het vele beregenen). Keerzijde is wel dat beregenen veel inspanning en ook geld kost, dus daarmee heb je je eerste verliezen al direct te pakken.

En dan de afzet: gelukkig konden we alle graan en vooral de brouwergerst goed verkopen (als grondstof voor de Maashorst whiskystokerij), maar met de cranberry's liep de verkoop een stuk moeizamer, met name omdat een van onze vaste afnemers was weggefallen. Het grootste deel van de oogst ligt nu in de diepvries en zullen we in de loop van het jaar verwerken tot jam, saus en sap. Dit alles door onze enthousiaste Jam-groep die steeds bezig is met het ontwikkelen en verfijnen van recepten. De hop is verpakt in klein verpakkingen van 100 gram en zal zijn weg vinden naar de thuisbrouwers, die wel raad weten met de diverse soorten die we in het assortiment hebben.

Gelukkig hebben we een heel ander verhaal te vertellen over de producten van de Tuinderij. Vrijwel alle groente is gedurende het seizoen verkocht aan een steeds groter wordende groep klanten die inmiddels op alle dagen van de week langs komen voor hun verse groente en aardappelen. Als pluktuin beginnen we echt bekend te worden en voor komend seizoen zullen we dan ook nog meer aandacht besteden aan het bij elkaar brengen van vraag en aanbod.

Henk Smouter

Landelijke Opschoondag en Schone Maas 2020

Noteer alvast in je agenda, zaterdag 21 maart 2020 is de datum van de Landelijke Opschoondag in 2020. En wat zou het mooi zijn dat we dan weer met z'n allen aan de slag gaan en aan het einde van de Opschoondag kunnen zeggen: klus geklaard, tot volgend jaar.

Op naar 40 deelnemende scholen

Maar dat tot volgend jaar kan op heel veel plekken bijna aangepast worden tot "volgende week" of "volgende maand". Hoe krijgen we het in Nederland samen voor elkaar om het niet voor elkaar te krijgen al onze rommel maar op straat te gooien. Het is om moedeloos van te worden, maar dat laten we ons niet overkomen. We blijven ons inzetten om verbetering in deze zeer onwenselijke situatie te brengen. We richten ons daarbij vooral op gedragsverandering. Samen met de zwerfafvalcoördinator/afvaladviseur van de gemeente Oss maken we plannen en richten we onze aandacht vooral op de basisschooljeugd. We doen dit al een paar jaar met succes. Meer dan 30 scholen deden al mee en we gaan er nu voor om dit aantal op 40 te brengen. Ook wordt de schooljeugd uitgenodigd om lid van de MikMakkers te worden. Reeds 500 Osse jongeren lopen vol trost regelmatig met een MikMakhesje en met een prikstok zwerfafval te ruimen. Daarnaast voert de gemeente heel veel acties uit, zo ook recent de actie om alle afvalbakken in de gemeente te vervangen en het aantal met 40 % terug te brengen. Klinkt onlogisch, maar het idee erachter is dat mensen gaan nadenken over hun eigen gedrag m.b.t. het weggooien van zwerfafval.

Schone Maas

Zwerfafval in het water is weer een verhaal apart. Iedereen kent het "plastic soep"-verhaal, zwerfafval drijft via sloten en kanalen naar de rivieren en vervolgens naar de zeeën en oceanen. Ook hier weer een verhaal om moedeloos van te worden is het dumpen/opvullen van "licht vervuild slib" in zandwinningsplaatsen in de rivieren en natuurgebieden. In dit licht vervuild slib zit dan ook vaak zwerfafval. En wij maar ons best doen om langs de Maas alle rommel op te ruimen. De vergunningverlener (de overheid) vindt het prima als er een depot is waar 1 miljoen kg slib wordt gestort waarvan "slechts" 5 % vervuild is. 5 % van 1 miljoen zijn heel veel scheepsladingen vol van de vorig jaar door de gemeente Oss, speciaal voor opruimacties door vrijwilligers, gekochte bootje het "Skon Schip". Misschien moeten we ook maar eens met alle bootjes en prikstokken en Mikmakkers naar het Malieveld.

Tonnie van Hooff

SCHONEMAAS

Mededelingen bestuur

Secretariaten en administratieve ondersteuning

Vanaf 1 januari 2020 is Leo de Hoogt secretaris van stichting Landschapsbeheer en stichting Landerij VanTosse. Hij neemt het stokje over van Hanny Wagemakers, die na drie jaar te kennen heeft gegeven de functie te willen neerleggen om meer actief te kunnen zijn "in het veld" en bij andere activiteiten.

Hanny

Leo

Hans

Henk

Leo is t/m 31 december 2019 secretaris geweest van de stichting Werkplaats, Natuur, Landschap en Cultuurhistorie. Hij wordt opgevolgd door Hans Hurkmans.

Met de (nieuwe) secretarissen is gesproken over een verdeling van taken en wat anders zou kunnen, zodat beiden meer betrokken kunnen zijn bij bestuurlijke externe overlegvormen, bijeenkomsten en activiteiten zodat de rol van alle bestuursleden van de stichtingen beter tot zijn recht komt.

Als administratieve ondersteuning van het secretariaat Landschapsbeheer en Landerij VanTosse is half 2019 Henk van den Oever gestart. Een van zijn vaste taken is het up to date houden van het adressenbestand. Hij doet dit in nauwe samenwerking met Dick Roza, de kracht achter de PR.

Verder verwerkt hij de in- en uitschrijvingen van vrijwilligers en de daarmee samenhangende administratieve zaken.

Voor zaken betreffende de stichtingen Landschapsbeheer en Landerij VanTosse kunt u Leo de Hoogt per mail of telefonisch benaderen:
secretariaat@landschapsbeheer-oss.nl, tel. 06-52607320.

Voor zaken betreffende de stichting Werkplaats kunt u Hans Hurkmans mailen of bellen:
secretariaat@werkplaatsnlc.nl, tel. 06-53445646.

Voor een wijziging van uw (persoons)gegevens en vragen over vrijwilligers, vrienden en nieuwsbrief kunt u Henk van den Oever mailen:
administratie@landschapsbeheer-oss.nl.

Vrijwilligersovereenkomsten

Het bestuur van Landschapsbeheer streeft ernaar om in 2020 de administratie up to date te brengen, onder andere de vrijwilligersovereenkomsten.

Vele vrijwilligersovereenkomsten zijn verouderd en voldoen niet meer aan de richtlijnen van nu. De komende maanden zullen alle vrijwilligers daarom een nieuwe vrijwilligersovereenkomst ontvangen.

Wie is wie bij Landschapsbeheer

Vrijwilligers willen graag weten met wie ze samenwerken. Een foto met een naam, dat is waar al langere tijd om wordt gevraagd en steeds was het onmogelijk om verschillende redenen, maar eindelijk is het dan zover. Onder de naam "Fotogalerij vrijwilligers" kunnen vanaf 1 december de vrijwilligers van Landschapsbeheer Oss het gezicht achter die andere vrijwilliger waarmee ze regelmatig samenwerken leren kennen.

Opleidingen en arbozaken

Arbeidsomstandigheden

Veilig werken is een doorlopend aandachtspunt bij Landschapsbeheer. Elke vrijwilliger, of die nou in de tuin werkt of in de Tolstraat of ergens in een natuurgebied, heeft er mee te maken. Soms is het heel duidelijk en logisch waar je op moet letten, soms sta je niet stil bij een mogelijk gevaar of denk je het zal wel loslopen. De Arboret geeft precies aan hoe een en ander geregeld dient te zijn en waarop gelet moet worden. De wet geeft ook aan wie verantwoordelijk is bij overtredingen of ongevallen. Vaak of eigenlijk meestal is de vrijwilliger zelf ook in beeld als er iets gebeurd. En ook wij als vrijwilligersorganisatie komen dan niet onder een onderzoek van de Arbo-inspectiedienst uit. Maar zover wil je het natuurlijk niet laten komen. Iedereen die bij ons vrijwilliger is, wordt zoveel mogelijk op de hoogte gesteld van de regels. En onze gereedschappen en machines worden altijd goed onderhouden en worden jaarlijks gekeurd.

Een van de regels die de Arboret voorschrijft is, dat elke organisatie een risico inventarisatie moet laten uitvoeren, een zogenaamd RI&E-plan. Vanuit dit RI&E-plan wordt vervolgens een plan van aanpak opgesteld hoe om te gaan met de geïdentificeerde veiligheidszaken. Op dit moment wordt de laatste hand gelegd aan het RI&E-plan, zoals dit door het extern bureau JBR Arbo Advies en Opleiding samen met onze werkleiders wordt opgesteld. Zodra het plan van aanpak is afgerond, worden de nodige acties uitgezet om alle vrijwilligers te informeren, te instrueren en zo nodig verder op te leiden met betrekking tot de aandachtspunten vanuit het plan van aanpak.

Opleidingen

Werken met de motorkettingzaag en met de bosmaaier brengt risico's met zich mee. De Arboret schrijft voor dat personen die werken met dergelijke gereedschappen een opleiding daartoe dienen te volgen en hiertoe, zeker voor de kettingzaag, gecertificeerd moeten zijn. Mede om deze reden, maar ook om het werken plezieriger en kundiger uit te kunnen voeren, hebben we ook dit jaar weer onze vrijwilligers in de gelegenheid gesteld om deel te nemen aan een cursus werken met de bosmaaier en werken met de motorkettingzaag.

De cursussen werden gegeven door Cursus Centrum Groen. De bosmaaiercursus werd gevolgd door maar liefst 18 vrijwilligers, welke aan het einde van de cursusdag allemaal het certificaat mochten ontvangen.

De 3 daagse basiscursus werken met de motorkettingzaag is gevolgd door 3 vrijwilligers. Ook hier mochten Hans Hurkmans, Ge Ruigt en Karel Rietveld na afloop het certifi-

caat in ontvangst nemen. De 3 geslaagden zijn door land-schapsbeheer voorzien van de nodige veiligheidskleding. Behalve deze 3 nieuwe zagers hebben 5 vrijwilligers van groep Maasdonk en 1 van groep Kessel deelgenomen aan een zgn opfrisdag om de ontwikkelingen en de stand van zaken m.b.t. hun eigen kennis tegen het licht te houden. Ook onze BHV-ers (bedrijfshulpverleners), 4 in totaal, hebben dit jaar hun jaarlijks verplichte bijspijkerdag gevolgd. Deze 4 zijn Frans Hol, Arnold van de Wetering, Menno van de Most en Hans Hamersma, allen werkleider en derhalve ook heel vaak op de werkdagen actief.

Tonnie van Hooff

Cursus centrum Groen, gevestigd in de bossen rondom Arnhem

Natuurwerkdag Lithoijen

De Landelijke Natuurwerkdag op zaterdag 2 november werd door Landschapsbeheer Oss dit jaar voor het eerst georganiseerd in Lithoijen. Daar werd met 40 van onze eigen vrijwilligers en 20 gastmedewerkers uit Lithoijen een begin gemaakt met de uitvoering van het plan "Dorpsland-schap Lithoijen". Een plan om het dorp weer mooier en groener te maken.

Ondanks dreiging, tóch een droge dag

We hadden onze twee partytenten opgezet op "De Dam" en vastgemaakt aan het "materiaalhok" van ponyclub "de Maaslanders". De dag begon, zoals gebruikelijk, om half 10 met koffie en cake. Gastvrouw Johanna Ceelen, van de Kernraad Lithoijen, had haar 5-jarige kleindochter Anouk meegebracht die haar prima assisteerde bij het serveren van de cake en die later met oma ook de broodjes voor tussen de middag mocht beleggen. Onze voorzitter Harry Peters heette allereerst iedereen hartelijk welkom en sprak de hoop uit dat de weergoden, die zich tot dat moment be-slist nog niet van hun beste kant hadden laten zien, hun gedrag nog zouden verbeteren. En zie, op een korte flinke bui na, bleef het de hele dag verder droog! Na Harry's toespraak legde coördinator Tonnie van Hooff het plan "Dorpslandschap" (zie pagina 6) en het werkplan voor die dag uit en was het tijd voor actie!

Houthakkers en bruggenbouwers

De 60 vrijwilligers stroopten de mouwen op, spanden hun spieren en haastten zich daarna enthousiast naar één van de vier werklocaties. Eén groep zaagde en knipte op een "bloemenweide" alle overbodige struiken en boompjes weg, een andere groep laveerde aan de (afgezette) Weise-straat over een tweetal loopplanken de smalle en moeilijke

begaanbare kribben op om daar maar liefst in totaal 100 wilgen te knotten. De afgevoerde takken werden vervolgens op de weg versnipperd. Op de derde locatie bouwden onze Tolstraat-technici Gerrit van der Heijden, Peter Nederkoorn en Frans Hol, als echte waterbouwkundigen en met behulp van een kraantje, een fraai loopbruggetje over een uitgegraven sloot. Waterschap Aa en Maas had dat projectje gefinancierd. De vierde locatie tenslotte was in het dorp zelf, bij de "rattensloot", zoals mijn collega Anne-Marie in haar leuke column elders in dit blad schrijft. Daar werd het schoolplein gereed gemaakt voor een "Tiny Forest" dat er half november zou worden aangeplant.

Stevige lunch en gezellige nazit

Hard werken dus op alle fronten. En derhalve vonden tijdens de lunchpauze, de erwten- en tomatensoep, de belegde broodjes en (100) warme worstenbroodjes gretig aftrek! Na de lunch, was het zoals gebruikelijk, tijd voor de traditionele groepsfoto. Dat uw schrijver, door zijn doofheid, de uitnodiging voor de fotoshoot mistte en derhalve op de foto ontbrak, werd gelukkig door Frans Heeren later via een fotoshop weer heel mooi gecorrigeerd. Na nog een dik uur werken op alle locaties en het versnipperen van veel afgezaagd hout, zat het werk er op en konden Landschapsbeheer Oss en de leden van de Kernraad Lithoijen terugzien op een zeer geslaagde dag. Tijd dus voor de gebruikelijke nazit om gezellig met elkaar na te praten onder het genot van een biertje, wijntje of frisdrankje en met wat lekkere hapjes. Rest ons nog om loon- en grondverzetbedrijf Ad van Leuken uit Lithoijen hartelijk te bedanken voor de inzet van een kraantje, een tractor, een houtversnipperaar en de benodigde mankracht.

Dick Roza

Aanleg van de brug (foto: Frans Heeren)

Werken op de bloemenweide (foto: Frans Heeren)

De rattensloot

De Nationale Natuurwerkdag is altijd een werkdag met een extra speciaal accentje. Zeker deze keer. 's Morgens belde ik een van mijn maatjes op om te vragen of ze mee wilde rijden. "Nee," zei ze "ik ga op de fiets, van mij af is het maar 20 minuten fietsen". "Oké" dacht ik later, "waarom niet", vanuit de stad is het maar een klein stukje verder en best te fietsen. De lucht was wat donker, maar ook veel buien vallen altijd ergens anders en niet in Oss... Oei, oei, een flinke misrekening... ik was de bebouwde kom nog niet uit of daar begon het toch te plenzen... en de hele lange Gewandeweg lag nog in het verschiets... En mijn maatje die ging gewoon met de auto, ja, ja... Bij aankomst in Lithoijen was het droog en werd het na de ontvangst met koffie en cake én leuke welkomstwoordjes een heerlijke werkdag. Zelfs een periode nog voorzien van zonneschijn. (Top voorbereiding en top organisatie, vanuit Landschapsbeheer en vanuit de werkgroep Lithoijen).

De rattensloot (foto: Frans Heeren)

We konden werken op de kribben, de bloemen weide of de rattensloot. Voor de laatste heb ik gekozen, mochten er al ratten zitten, lieten die zich niet zien. Jorn en Lucas uit groep 5 en 6 van de Josefschool meenden wel dat ze er zaten. Ze hadden ze wel eens gehoord toen ze in de schemering in/bij de sloot waren... later bleek dat hun vader toch ook wel wat te maken had gehad met het rattengeluid... in ieder geval zijn de jongens rap naar huis gevlucht en dat zal vast de bedoeling wel zijn geweest. De rattensloot wordt als natuurplek bij de toekomstige natuurspeelplaats van de Josefschool getrokken. Wij als Landschapsbeheerders hebben er drie keer gewerkt om het gebiedje toegankelijk te maken. De wild in elkaar gegroeide boschages van bramenstruiken en andere struiken werden met de bosmaaiers te lijf gegaan, op de natuurwerkdag met een mengeling van vrijwilligers uit Lithoijen en Landschapsbeheerders werden héél véél takken van geknotte wilgen weggesleept: over het dijkje, over een sloot en aan de kant van de weg opgestapeld. Hier deed later de versnipperaars zijn werk. Dit was een extra uitdaging voor de zagers... zoveel af te zagen takken en zoveel mensen die op het dijkje tussen de slootjes liepen... Maar het liep fantastisch! De lange, hoge takken werden de dinsdag erop met veel kundigheid met touwen en zaagwerk neergehaald. Altijd speciaal als zo'n lange tak in de goede richting valt en op de bodem neer ploft. Jorn en Lucas stonden in de pauze achter het schoolhek: "Mevrouw ken je me nog"? te roepen... en of ik ze nog kende... ik had zelfs een pepernootje van ze gehad! Tussen de middag werden we verwend met óf erwtensoep (was de voorkeurssoep) óf tomatensoep, een broodje en zelfs nog 2 heerlijke, warme worstenbroodjes van de plaatselijke bakker door Eric voor ons gehaald. Na de lunch en groepsfoto nog even doorsjouwen

om het werk verder te voltooien en om zo ongeveer 14.00 uur was de pijp bij de meeste mensen wel leeg! Een goede samenwerking met/tussen iedereen werd voor wie dat wilde beloond met een gezellig samenzijn met lekkere hapjes en drankjes én leuk geklets (daar zijn wij nogal goed in). Enfin, de sloot en dijkjes kunnen verder bewerkt en eventueel ingericht worden... Er ligt al een bootje en in het weinige water zitten wat kikkers. Dit terreintje gaat veel plezier op leveren. De kribben en de bloemenweide zijn ook goed opgeschoond, dus Lithoijen kan weer voor de dag komen met deze mooie gebiedjes! Dat hebben wij toch maar weer mooi samen, meest op de Nationale Natuurwerkdag gedaan!

Anne-Marie

Dorpslandschap Lithoijen

In deze Nieuwsbrief is o.a. een sfeerverhaal te lezen over de Landelijke Natuurwerkdag zoals we die op 4 november in Lithoijen hebben georganiseerd. Het was een superdag, maar waarom dit jaar naar Lithoijen en nog wel midden in een dorp?

Bewoners participeren

Dat heeft alles te maken met een groepje bezorgde dorpsbewoners die het dorp steeds maar verder "ontgroend" zien worden. Voeg daaraan toe een oproep aan ondergetekende vanuit het vroegere kennissennetwerk om mee te komen denken hoe deze ontgroening te stoppen en te komen tot plannen om het mooie dorp weer haar groene glorie terug te geven. En ziedaar nu het resultaat van bijna 2 jaar heel veel vrijwilligersuurtjes, vormgegeven in een prachtig projectboek genaamd Dorpslandschap Lithoijen en het deelplan Natuurpark Olijfstraatje. Om de afronding van al deze plannenmakerij te vieren en een start te maken aan de uitvoering, is bedacht om hiervoor de datum van de Landelijke Natuurwerkdag in te zetten. Idee daarachter is uiteraard ook om draagvlak te verkrijgen van de dorpsbewoners, maar ook om nu en in de toekomst dit draagvlak ook in de vorm van daadwerkelijke hulp bij de uitvoering te verkrijgen. Het is immers vooral ook een plan van en voor de lokale bewoners. Wij vanuit Landschapsbeheer trekken de kar en ondersteunen de uitvoering, maar wij hebben ook als doelstelling om de lokale bewoners zoveel mogelijk te laten participeren bij de plannen in hun eigen woonomgeving. Wellicht ontstaat er op die wijze straks ook een lokale groep Lithoijen zoals nu met Groep Maasdonk, Groep Maren Kessel, groep Arboretum. En nu samen verder aan de slag in Lithoijen. Binnenkort weer een werkdag aldaar in het prachtige Olijfstraatje, maar ook verder met het op de natuurwerkdag opgestarte plan in de Weisestraat en op het Prelaat van den Bergplein. De dorpsbewoners hebben zelf recent ook al flink de handen uit de mouwen gestoken op het nieuwe schoolplein en met de aanleg van een Tiny Forest. Het gaat helemaal goedkomen daar in Lithoijen.

Tonnie van Hooff

Cover bidboek van Frans Heeren

Uitje Biesbosch

Landschapsbeheer Oss biedt haar vrijwilligers, als dank voor hun inzet, elk jaar een gezellig dagje uit aan. In voorgaande jaren was de bestemming van die dag van tevoren bekend, maar dit jaar had de jonge activiteitencommissie bestaande uit Paulien van Berlo, Ingrid Broeder, Martien Brouwer, Eric Megens en Karel Ruland die bestemming voor de spanning geheim gehouden.

Kwartje viel bij afslag Werkendam

En zo vertrokken op vrijdag 20 september 69 vrijwilligers (16 afgemeld) in een touringcar en een kleiner busje van Van Driel om 9 uur vanaf de Tolstraat naar die dus onbekende bestemming. Maar de bus was Oss nog niet uit en via de A59 westwaarts gereden, of het gonsde al van de vragen of iemand soms wél wist waar we heen gingen! Via de A2 ging het richting Utrecht en we reden de Waal over. En toen we bij verkeersplein Deil (al in Gelderland dus) via de A15 weer westwaarts reden, steeg de spanning. Duidelijkheid over de bestemming kwam pas toen we, inmiddels weer (via de A27) naar het zuiden afgezakt, de afslag Werkendam namen. Toen pas viel de naam van de Biesbosch, met zijn 7.100 hectare één van de grootste Nationale Parken van ons land. We reden langs schitterende kreken en plas-drasgebieden naar het Biesbosch Museum-Eiland in Werkendam, dat sinds juni 2015 met zijn futuristische architectuur en begroeide dak boven de omgeving uitsteekt.

“Biesbosch Beleving”

Na koffie, met een grote “beverkoek” in het ultramoderne restaurant van het museum, werd in twee groepen het interessante museum bezocht, dat de geschiedenis van de Biesbosch in beeld brengt. Vervolgens werd een wandeling over het museumeiland met mooie natuur en kunstwerken gemaakt. Vooral het project “Biesbosch Beleving” is indrukwekkend, een enorme, beloopbare buitenmaquette van de Biesbosch met polders, dijken en stromen, waar in een cyclus van 45 minuten de waterstand verandert van extreem laag tot extreem hoog en weer terug. Na een heerlijke lunch, waarbij Harry Peters de organisatoren van de dag met een fles wijn bedankte, was het tijd voor een groepsfoto, die door Ingrid den Ouden vakkundig gemaakt werd. Vervolgens werd ingescheept op één van de twee elektrisch aangedreven rondvaartboten voor een 1,5 uur durende rondvaart langs alle schoonheden van het waterrijke gebied.

De boot waarop ik voer, “Oh so still” genaamd, deed zijn naam alle eer aan, toen - wegens een kleine aanvaring met de Biesboschbodem - de motoren uitgezet moesten worden. Zo dobberden we even in doodse stilte rond en moesten de inzittenden zich even hergroeperen totdat de motoren weer gestart konden worden.

Biesbosch beleving (foto: Dick Roza)

Biesbosch van twee kanten

Leuk was het dat we ditmaal de Biesbosch van een heel andere kant zagen dan toen we er in september 2010 met ons uitje waren. We startten toen de boottocht vanuit Drimmelen en bevoeren, naast de smalle kreken, óók de onstuimige rivier de Amer en voeren langs de indrukwekkende Amercentrale. We maakten toen ook een wandeling door de Biesbosch zelf, met een bezoek aan de oude werkschuur uit 1938, die toen nog als tentoonstellingsruimte fungeerde. De groepsfoto werd toen gemaakt op het “Brugje van Sint Jan”, een historische plek met een gedenksteen als herinnering aan de onderduikers uit oorlogsjaren 1943-1945. Na een lange nazit met een glaasje en een snackje op het grote buitenterras van het museum werd de terugreis weer aanvaard, nu gewoon over de A59 langs Waalwijk. Rond half zeven waren we weer terug op de Tolstraat, moe maar voldaan van de vele indrukken. We bedanken de organisatoren hartelijk voor hun werk om het uitje te laten slagen en zoals u in het verhaal van Ingrid Broeder kunt lezen, wordt hun groepsapp nog steeds druk gebruikt voor nieuwe activiteiten zoals de voorbereidingen van de kersttas en de nieuwjaarsborrel!

Dick Roza

Foto: Ingrid den Ouden

“Uit met Landschapsbeheer app”

Afgelopen zomer, in de luwte van het landschapsbeheer, kwam de vraag of er iemand zin had om ons uitje te organiseren. Ik stond niet meteen te trappelen, wat ik van mezelf wel ken in situaties waarin je mogelijk enorm in de spotlight zou kunnen komen te staan. Toen het niet onmiddellijk storm liep kon ik mezelf niet meer inhouden en ik berichtte Tonnie dat ik het wel wilde doen. Heel spannend, vond ik dat.

Onmiddellijk werd ik toegevoegd aan de “uit met landschapsbeheer app”. Er bleek al een enorm enthousiast groepje te zijn dat al vergaderd had en ook al verschillende wilde plannen op tafel had gelegd. Alle ideeën waren echter nog steeds welkom.

In het geheim werden alle opties besproken. Langs kwamen “bevers spotten” in de Millingerwaard, excursies per kano, een sloepenchallenge (wedstrijdje sloepvaren), bezoek aan landgoed Hemmen, en zelfs snorkelen.

Annemarie was pas in de Biesbosch geweest en hier heel enthousiast over. Na korte tijd polderen bleek dit de meest realistische keuze te zijn.

Onmiddellijk ging al het besprokene op de app. Een concept programma, het aantal deelnemers, de kosten, de tijden, het aantal bussen, de busmaatschappijen, de voorwaarden, de foto's, het budget, de mail aan de Biesbosch, de mail aan de deelnemers, de lijsten, de rolverdeling op de dag, de uitnodiging...

We kwamen nog een keertje bij elkaar, maar het meeste was eigenlijk al via de app gedeeld, besproken en akkoord bevonden. Het resultaat was, naar mijn beleving, op democratische wijze, met respect voor elkaar en in volledige harmonie tot stand gekomen.

En zo begon de dag met prachtig weer. Natuurlijk was het een chaotische start, maar al snel bleek dat iedereen er op tijd was en we vertrokken. In de bus bleek hoe leuk ik het zelf eigenlijk vond om reisleidster te spelen. Met trillende knieën, maar vol enthousiasme, deelde ik de twee zinnen met informatie die overgebracht moesten worden. Alles was namelijk al best goed geregeld.

Bij het Biesbosch museum aangekomen, werd de groep verdeeld over koffie drinken en museum. Daarna draaiden de rollen om en gingen we lunchen. Tijdens de lunch werden we als organisatiegroep “gehuldigd”. Alhoewel we voor ons idee niet echt heel veel gedaan hadden, genoten we er toch van.

In de middag was de tocht over het water. We voeren heerlijk rustig door krekens en onder takken door. De zon scheen op het water, op de achtergrond vertelde de kapitein wat over het gebied en ik moest zelfs een beetje opletten dat ik niet wegzakte in een dutje.

De dag werd afgerond met enkele drankjes en goede gesprekken op het terras. Voor mij was de dag heel geslaagd en veel mensen lieten daarna weten dat ze het ook een leuke dag hadden gevonden.

De “uit met landschapsbeheer app” bestaat nog steeds. Het blijkt een geweldig communicatiemiddel te zijn voor de organisatie van het kerstpakket en de Nieuwjaarsborrel.

Soms vliegen de appjes je om de oren, tot diep in de nacht. De groep is uitgebreid met Ronald Widdershoven, waardoor gebruik gemaakt kan worden van reeds aanwezige kennis en ervaring over de organisatie van activiteiten uit het verleden. Zo kunnen we voorkomen dat we volgend jaar opnieuw ergens naar toe gaan waar we al geweest zijn!

Ingrid Broeder

Een van de vele krekens (foto: Jan Oomen)

Beukenhaag Geffense Molen

Ook dit jaar zijn de vrijwilligers van Stichting Landschapsbelang Maasdonk tijdens de jaarlijkse Landelijke Natuurwerkdag aan de slag geweest op het Geffens Veld.

Soep met broodjes

In het voorjaar is hier bij de molen Zeldenrust een beukenhaag geplaatst, maar door de droogte van afgelopen zomer is deze niet aangeslagen en moest vervangen worden. Het dode hout is door een aantal mensen daarom verwijderd om vervangen te worden door nieuwe aanplant. Bij de nabijgelegen poel is ook het een en ander misgegaan en ook hier heeft nieuw struweel een plaatsje gekregen. De grootste groep vrijwilligers is echter aan de slag geweest langs één van de zandpaden in het gebied. Hier is het nodige hout verzaagd en takken op rillen gelegd. Na afloop wachtte hen traditiegetrouw de heerlijke erwtensoep, ditmaal aangevuld met rijkelijk belegde broodjes en overheerlijke krentenbollen. Met een appeltje en frisje na keerde men tevreden en voldaan huiswaarts.

Rob Bouman

Groep Geffen voor molen Zeldenrust (foto Rob Bouman)

Aa & Maas bestrijdt Japanse Duizendknoop met stroom

Bij de aanpak van de Japanse duizendknoop heeft waterschap Maas en Aa een nieuw wapen in de strijd gegooit. De exotische woekerplant wordt op de Maasdijk bestreden met elektriciteit. Het waterschap hoopt dat hiermee de plant in drie jaar verdwenen zal zijn.

Wijd vertakt wortelstelsel

De Japanse duizendknoop is overal in het land te vinden en zorgt voor grote schade aan gebouwen, leidingen en wegen. Ook voor dijken vormt de woekerplant een risico. In het werkgebied van het waterschap komt de plant op diverse locaties voor, zoals op twaalf plekken op de Maasdijk, de regionale keringen en bij de waterlopen. De Japanse duizendknoop heeft dikke wortelpakketten en dat wil men natuurlijk niet in een dijk, omdat er openingen kunnen ontstaan en daardoor erosie en spoelgaten. Het bestrijden blijkt een erg lastige zaak vanwege het wijd vertakte wortelstelsel. Maaien en afvoeren was een bekende aanpak bij Aa en Maas. Dan moet er echter wel heel vaak gemaaid worden, want de plant maakt steeds nieuwe scheuten en wortels aan die weer voor nieuwe energie in het wortelpakket zorgen. Dat vele maaien gebeurde niet structureel omdat de maaibestekken daar niet in voorzien. Er werd dus gekeken naar alternatieve methodes. Vorig jaar heeft het waterschap op enkele locaties ook grond laten afgraven. De bovenste 30 cm, met 90% van het wortelpakket wordt dan afgegraven en afgevoerd. Daarna moeten door middel van nazorg de nieuwe scheutjes met wortel en al verwijderd worden. Een effectieve maar dure oplossing.

Electrische lans (foto waterschap AA en Maas)

Jaren volhouden!

Vandaar dat Aa en Maas als één van de eerste waterschappen de nieuwe methode toepast waarbij elektrische stroom wordt gebruikt. Deze manier is vrij efficiënt omdat er geen grond hoeft te worden afgevoerd en gereinigd. Met de nieuwe methode, de RootWave geheten, wordt het wortelsysteem geëlektrocuteerd met behulp van een ijzeren lans. De elektralans, met een vermogen van 5.000 volt, tikt met elektriciteit de stengels aan. Dan wordt de stroom geleid door de sappen in de stengels en komt zo in de wortels terecht. Het is de bedoeling dat de hoofdwortel meteen wordt verbrand alsof er een blikseminslag is geweest. De eerste ervaringen met de nieuwe methode zijn goed. Te zien is dat stengels ook van binnen zwart worden. De stukken aan de bovenkant van de plant vallen eraf

en worden afgevoerd. Deze moeten apart worden vernietigd. Maar vasthoudendheid is wel geboden! Het lukt niet om in één keer de Japanse duizendknoop te elimineren. Daarvoor is het wortelpakket vaak te dik. Om ook de zijwortels aan te pakken, zal men het een aantal jaren moeten volhouden. Het waterschap maakt de eerste balans op in het voorjaar van 2010.

Elly van Doorn

Gebiedsbeheerder Aa en Maas

Tiny Forest Lithoijen

Op 14 november hebben drie leerlingen van basisschool Sint Jozef in Lithoijen, samen met Ido de Haan, senior projectleider van IVN Noord-Brabant en Nina van Schagen, van de gemeente Oss, het recent aangelegde Tiny Forest op hun schoolplein geopend door het onthullen van een bord met de naam "Tiny Forest 't Bosje".

Educatie en spelen

Naast een honderdtal schoolkinderen en hun ouders wonden ook leden van de Kernraad Lithoijen, IVN Oss, "De Stadse Boeren" en bewoners de opening bij. "'t Bosje" is onderdeel van het schoolplein, dat de weken vóór de opening met veel hulp uit het dorp volledig op de schop is gegaan. In het kader van de provinciale subsidieregeling "Groene Schoolpleinen" werd het plein flink "vergroend" en van natuurlijke speelelementen voorzien. En een deel van het plein werd dus een minibos van 217 m2 met een buitenlokaal. Biologie, reken- en taallessen kunnen vanaf nu ook buiten gegeven worden. Met hulp van ouders en vrijwilligers hebben de kinderen meer dan 700 bomen en struiken van 39 inheemse soorten geplant. Veel kinderen hebben ook een eigen boom geadopteerd met hun naam eraan op een bordje.

Grond goed voorbereid

Om een optimale groei van "'t Bosje" te garanderen werd, de bemesting van het plantveld geoptimaliseerd en werd door hoveniersbedrijf "Art to Grow" van "stadse boer" Marcel Stokebrook na het planten nog een flinke laag teelaarde toegevoegd. IVN plant de komende maanden, samen met scholen, gemeenten en buurtbewoners, nog ruim 60 Tiny Forests aan door heel Nederland. Dat komt neer op meer dan 35.000 bomen en struiken. Deze minibossen bestaan volledig uit inheemse soorten. Hierdoor zijn ze beter bestand tegen ziekte en trekken ze meer bijen, vliners en vogels aan dan exotische soorten. Het Tiny Forest in Lithoijen werd mogelijk gemaakt dankzij financiële steun van de gemeente Oss en de provincie Noord-Brabant. De provincie steunt de aanleg van in totaal 20 Tiny Forests in negen gemeenten. (DR)

Kinderen van de Sint Jozefschool in Lithoijen

Kort Nieuws

Arboretum Geffen

Medio november, het Arboretum in Geffen in herfsttooi en... er staan 21 boomplanters te springen om hun boom te mogen planten op het fraaie terrein aan de Kerkesteeg.

Vlag gaat uit!!

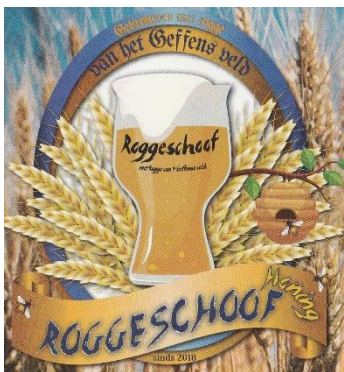
Dit jaar gaat dat helaas niet meer lukken, want de toezegging voor de uitbreiding van het Arboretum is nog (net) niet definitief...! Maar we gaan er vanuit dat we volgend voorjaar twee boomplantdagen zullen houden, te weten op zaterdag 7 maart en op zondag 8 maart. Wel hebben we onze vrijwilligersdag op zaterdag 16 november gewoon laten doorgaan en werden de handen die dag flink uit de mouwen gestoken door onze vaste groep vrijwilligers. En écht... zodra de uitbreiding een feit is, GAAT DE VLAG UIT!!! (Harry Peters)

Roggeschoofbier uit Geffen

Geffen heeft sinds enige tijd zijn bier van eigen bodem: het Roggeschoofbier. Het bier, dat gebrouwen wordt door brouwerij de Markies uit Den Bosch, werd geïntroduceerd tijdens de "Dit is Oss"-picknick op 6 juli in het Arboretum en op "Effe naor Geffe" op zondag 1 september.

Unieke cadeauverpakking

Van het Roggeschoofbier zijn drie brouwsels gemaakt: blond (5,5 %), honing (6,3 %) en dubbel (7,5%). Het werd ontwikkeld door de groep rogge-maaiers, die elk jaar tijdens "Effe naor Geffe" de rogge uit het Geffens Veld maaien en dorsen. Tijdens "Effe naor Geffe" werd het Roggeschoofbier verkocht in een zeer originele cadeauverpakking. Een grote fles van 0,75 liter, samen met een bijbehorend Roggeschoofglas, was verpakt

met een stuk oud hout van dwarsgebinten van het oude dak en uit de klokkentoren van de Geffense torenspits. De toren, het oudste gedeelte van de kerk, dateert uit de vroeg 15de eeuw. Dit hout heeft wel 700 jaar stormen, wind, regen en temperatuurverschillen getrotseerd! Het Roggeschoofbier is te koop in flessen van 0,75 liter en 0.33 liter, alsmede de bijbehorende glazen, bij Wilma's cadeaushop in Geffen en wordt getapt bij café Boetje in Geffen. (DR)

Geslaagde seniorenmarkt Berghem

Op zaterdag 19 oktober werd in de Bergplaats in Berghem de eerste seniorenmarkt gehouden die georganiseerd was door de KBO-Kring Gemeente Oss. Landschapsbeheer Oss bemande er met vier vrijwilligers drie van de in totaal 46 tafels.

Voor herhaling vatbaar?

De KBO organiseerde de seniorenmarkt als opvolger van Ons Welzijn (daarvoor RIGOM), omdat die organisatie de succesvolle markt, die om de twee jaar in sporthal De Rusheuvel gehouden werd, in 2015 wegens bezuinigingen niet meer kon voortzetten. Daarom besloot het bestuur van de KBO om de zo belangrijke informatie en ontmoetingsplaats voor ouderen nieuw leven in te blazen. En dat is, wat betreft het aantal bezoekers, betreft zeker geslaagd. Maar men moest in de Bergplaats natuurlijk wel genoeg

nemen met veel minder ruimte en faciliteiten dan in de Rusheuvel. Vandaar dat er slechts 46 organisatie een plaats konden vinden i.p.v. zo'n 75 op de vorige locatie. Een evaluatie van de markt zal de KBO duidelijk moeten maken of de markt herhaald zal worden en welke aanpassingen er dan nodig zijn.

Zang en dans

Op de markt, die geopend werd door burgemeester Wobine Buijs-Glaudemans, werd, zoals van ouds weer een mix van informatie/voorlichting en entertainment gebracht, gericht op de ouderendoelgroep. Men kon informatie krijgen op het gebied van vrije tijd en bewegen, handige hulp, ontmoeting en informatie, medische ondersteuning, regelen voor later, zorg en welzijn en wonen en zorg. Het entertainment was in goede handen van een zangkoor uit Berghem, een smartlappenkoor uit Haren, een Spaanse dansgroep, een linedansgroep uit Ravenstein, de zangeres MarieChristien Verstraten en de zanger Rens Scheepens. Helaas leverde de markt, ondanks de grote belangstelling, geen nieuwe vrijwilligers of leden van de vriendenclub op. (DR)

Film Seniorenbeurs

Van de Seniorenbeurs die op zaterdag 19 oktober in de Bergplaats in Berghem werd gehouden en waaraan ook Landschapsbeheer Oss meedeed, heeft Omroep Walraven uit Ravenstein een film gemaakt. Die werd op donderdag 7 oktober op Ziggo kanaal 46 uitgezonden. U kunt die film nog op internet bekijken in de rubriek "Uitzending gemist". (DR)

www.oproepwalraven.nl

Landelijke Natuurwerkdag 2019

Aan de Nationale Natuurwerkdag 2019 die in heel Nederland op 2 november gehouden werd, deden dit keer ruim 14.000 vrijwilligers mee. Die waren verdeeld over 563 loca-

ties. De dag werd georganiseerd door Provinciale Landschapsbeheersorganisaties, de Provinciale Landschappen, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Scouting Nederland, IVN en de Nederlandse Jeugdbond voor natuurstudie. (DR)

Markten & beurzen

De afgelopen periode kon u Landschapsbeheer Oss tegenkomen op onderstaande markten/beurzen.

Het "Pluk- en Oogstfeest" van Natuurmonumenten op 13 oktober bij kasteel Tongelaer in Mill werd door 7.000 mensen bezocht en leverde een opbrengst op van €307. Op de Seniorenbeurs in de Bergplaats in Berghem, die op 14 december in Berghem plaatsvond, was de opkomst groot, maar er konden geen producten verkocht worden. En over de markt "Kerst op de keien", in Acropolis in Megen op 14 december, kunnen we u in deze uitgave nog niets vertellen. Het voor 8 oktober geplande Oogstfeest bij de Kilsdonkse Molen in Heeswijk-Dinther tenslotte ging niet door vanwege de slechte weersomstandigheden. (DR)

Nieuwe voorzitter Maasmeanders

Sjoerd van Aalst uit Lith is bij Stichting Maasmeanders aangetreden als nieuwe voorzitter.

Hij volgt Jurriën van der Veer op, die de voorzittershamer circa 10 jaar gehanteerd heeft. Sjoerd is werkzaam geweest bij MSD, Schering Plough en Organon en heeft daarnaast verschillende nevenfuncties gehad in de ondernemingsraad, de Vereniging Middenkader en Hoger Personeel van zowel Akzo als MSD en het pensioenfonds van MSD. Ook was hij vijf jaar actief in het bestuur van Acropolis in Megen. (DR)

www.maasmeanders.nl

LOONBEDRIJF PETER LOEFFEN

Waterstraat 5, 5374 KB SCHALJK • Tel.: 0486-461505 • Fax: 0486-464230

Al 150 groene schoolpleinen in Brabant

In het kader van de campagne "Schoolpleinen van de Toekomst" werd in november bij basisscholen Bibit en de Sporck en kinderopvang de Teddybeer in Tilburg het 150e Groene schoolplein in Brabant in gebruik genomen.

Gezond & klimaatbestendig

De tegels op het schoolplein werden vervangen door speelgroen, een moestuin en een modderkeuken. Het plein werd daardoor groener, avontuurlijker en spannender en ook gezonder en beter bestand tegen klimaatveranderingen. "Schoolpleinen van de Toekomst" gaat niet alleen over de fysieke inrichting. De leerlingen worden betrokken bij de inrichting en aanleg van het schoolplein als leslokaal. Meer dan 36.000 kinderen spelen en leren nu al in een gezonde en avontuurlijke leeromgeving én de pleinen dragen bij aan de klimaatbestendigheid van de buurt. De provincie Noord-Brabant, de vier Brabantse waterschappen, het Prins Bernhard Cultuurfonds, het IVN en de GGD (Jong Leren Eten) werken samen aan het project "Schoolpleinen van de Toekomst" en brachten 3,5 miljoen bij elkaar. Scholen met een goed plan voor aanleg, onderhoud en inpassing in de lessen kunnen nog een aanvraag doen voor een bijdrage van maximaal 70% van de kosten met een maximum van €14.000,-. (DR)

www.schoolpleinenbrabant.nl

Vrijwilligersdag Natuurmonumenten

Op zaterdag 12 oktober bood de beheerseenheid NO-Brabant & Rijk van Nijmegen van Natuurmonumenten haar vrijwilligers weer de jaarlijkse vrijwilligersdag aan om hen te bedanken voor hun inzet in het afgelopen jaar.

Drie wandeloptyes

Deze keer kwam men bijeen in Herberg-Restaurant 't Zwaantje in Mook. De bijeenkomst werd geopend met de gebruikelijke ontvangst en her-nieuwde kennismaking met koffie en koek. Beheers-team-leider Fons Mandigers gaf een korte terugblik op de activiteiten van de beheerseenheid in 2019. Vervolgens gaf boswachter Jan van Mierlo een presentatie over de projectontwikkeling "Koningsven-De Diepen"

en vertelden vrijwillige boswachters in het Rijk van Nijmegen over hun ervaringen. Een presentatie over het vrijwilligerswerk op Landgoed Mookerheide door Loes Creemers en het Vrijwilligersplatform "Kiek Online" door Kirstin Moelker besloten de ochtend tot aan de lunch. Na de voortreffelijke lunch konden de circa 95 vrijwilligers kiezen uit drie wandeloptyes, namelijk Landgoed Mookerheide en rondleiding jachtslot. (DR)

"Groene Geer" Geffen winnaar Praktisch Alles Groen

Op 16 oktober werden in Keent de winnaars van de prijsvraag "Praktisch Alles Groen" bekend gemaakt. De eerste prijs van €15.000 ging naar het project "Groene Geer" in Geffen. De tweede prijs, €10.000, werd gewonnen door "Dorpsland-schap" uit Lithoijen.

Buurt leefbaarder maken

Volgens de jury is het bijzondere aan het project "Groene Geer" dat het gaat om een actieve ontmoetingsplek voor iedereen, in een natuurlijke omgeving. Het project "Groene Geer" betreft een grasveldje naast de Sporthal, dat jaren geleden door de jeugd was "omgevormd" tot een fietscrossbaantje met hoge bulten en diepe kuilen. Toen het crossbaantje na jaren niet meer gebruikt werd, greep de buurt haar kans om er iets moois van te maken. Men ontwierp een dorpsparkje, compleet met ontmoetingsplaats, fatsoenlijke paden, een insectenhotel en een speelvoorziening en stuurde het ontwerp in voor de prijsvraag "Praktisch Alles Groen", een dorps- en wijkenwedstrijd van de gemeente Oss i.s.m. IVN-Brabant om de buurt of wijk waar je woont nóg leuker, beter en leefbaarder te maken. De tweede prijs van €10.000 werd gewonnen door de Kernraad Lithoijen met het project "Dorpslandschap". Met de eerste werkzaamheden van dat project werd gestart tijdens de Landelijke Natuurwerkdag op 2 november. Zie het artikel hierover in deze uitgave. (DR)

www.praktischallesgroenoss.nl

595 planten- en dierensoorten in Tiny Forests

Tiny Forests trekken honderden verschillende dieren- en plantensoorten aan. Dat blijkt uit biodiversiteitsonderzoek, waarbij 148.255 waarnemingen zijn gedaan. Vrijwilligers hebben in totaal 595 dieren- en plantensoorten gevonden. Dit varieert van regenwormen en duizendpoten tot spinnen en kikkers. Wil je meehelpen met monitoren? Geef je dan op als onderzoeker voor 2020 via info@ivn.nl. (DR)

Ommetjes Reek geopend

Met het onthullen van een informatiepaneel aan de Noordhoek door wethouder Moritz Böhmer van de gemeente Landerd en de mascotte "Doris de Das" zijn op zondag 20 oktober in Reek enkele "wandelommetjes" officieel geopend.

Vier routes

De ommetjes komen voort uit het Reekse dorpsplan. Er zijn vier routes. De rode route gaat door de oude straten van Reek, de groene route over landgoed "Koperhoeve", de blauwe route is een veldtocht door de Overlaat en de zwarte route is de reeds bestaande kom-wandeling. (DR)

Heggen en Hakken

In oktober verscheen weer een nieuwe aflevering van "Natuurstreken", de serie grappige natuurfilms die Jochem Sloothaak van Brabants Landschap samen met zijn cameraman Joost van den Berg maakt voor de website "Oisterwijk in Beeld". Deze keer legt Jochem op de hem zo eigen manier aan Joost uit wat voor nut heggen in het agrarisch landschap hebben en hoe ze onderhouden moeten worden. (DR)

www.oisterwijkinbeeld.nl

Bomen, longen van aarde

Bomen zijn de longen van de aarde. Ze nemen CO2 op, storen zuurstof uit en dragen bij aan de gezondheid van mens en dier!

Bomen verhogen biodiversiteit

De voordelen van bomen beginnen pas bij de zuurstof die ze uitstoten. Bomen zijn een bron van voedsel en verhogen de biodiversiteit. Bomen spelen een rol in de waterhuishouding, maar ze werken ook de bodemerosie tegen en zorgen voor verkoeling vanwege verdamping en schaduwvorming. Bomen hebben een luchtzuiverende werking en vangen fijnstof (deels) af. Bovendien draagt een groene leefomgeving bij aan de gezondheid van de mens!

Nieuwe aanwas

Helaas worden miljoenen essenbomen in Nederland getroffen door de essentaksterfte. Staatsbosbeheer gaat de komende twaalf jaar vijf miljoen bomen planten om deze gaten op te vullen. Daar wordt een gevarieerd bos voor terug geplant. Zij doet dit met steun van Shell. Ook organiseert Staatsbosbeheer elk jaar de Nationale Boomfeestdag, waarbij kinderen bomen planten. En de stichting "Trees for All" zet zich in Nederland en daarbuiten in om bomen te planten. Tijdens de klimaatmars van 27 september 2019 ontvingen Natuur- en Milieuorganisaties een cheque om 10 miljoen nieuwe bomen te planten met het "Plan Boom".

Boom in eigen tuin?

Heb je nog ruimte in je eigen tuin? Plant dan zelf een boom met het stappenplan van "Nudge". Zo heb je in je eigen tuin iets moois en in te kijken dat elk seizoen weer anders is. Goed voor je eigen gezondheid en ons milieu! (DR)

Uitbuiken met IVN-Oss

Op zondag 29 december kunt u met IVN een mooie wandeling door Herperduin maken om uit te buiken van de Kerstdagen. De wandeling is 5 kilometer lang en duurt van 10.00 tot 12.00 uur. Men start om 10.00 uur vanaf de parkeerplaats bij openluchttheater Hoessenbosch aan de Hoessenboschlaan in Berghem. (DR)

Record aantal egels tijdens Egelweekend 2019

Eind september vond een succesvolle tiende editie van het Egelweekend plaats. Een recordaantal van 2088 egels werd geteld. De meeste waarnemingen kwamen uit Friesland. Zuid-Holland en Noord-Brabant kwamen respectievelijk op de tweede en derde plaats.

Jaarrond tuintelling

Het recordaantal betekent niet direct dat de egelpopulatie weer groeit na de matige afname over de voorgaande jaren. De egelwerkgroep kan daar pas later iets meer over zeggen. Het egelweekend was een onderdeel van het Jaar van de Egel. De zoogdiervereniging en de egelwerkgroep riepen iedereen op om egelwaarnemingen uit eigen achtertuin of buurt door te geven via de Jaarrond Tuintelling. Er werden 1385 egels in de tuin gemeld. Via "Waarnemingen.nl" en "Telmee" werden tevens nog 703 meldingen buiten de tuin gemeld, waarvan ongeveer 100 doodgedorden exemplaren.

Ook dode egels melden

Deze verkeersslachtoffers spelen een belangrijke rol in het egelonderzoek. Niet alleen kan de aanwezigheid van de soort worden vastgesteld, ook kunnen de knelpunten voor egels in kaart worden gebracht. Zo kunnen daar maatregelen worden getroffen. Dode egels, die niet langs de kant van de weg liggen, kunnen tevens extra informatie opleveren. Het Dutch Wildlife Health Centre onderzoekt de (natuurlijke) doodsoorzaken van egels, zodat gekken kan worden of ziekten een rol spelen bij de achteruitgang van de soort. (DR)

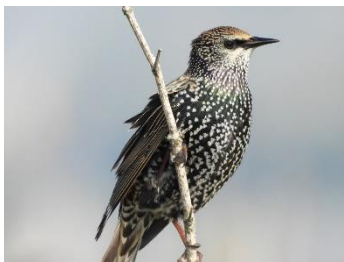
www.waarneming.nl
www.telmee.nl

Euro Birdwatch 2019

Tijdens de 24e editie van de internationale vogeltelling Euro Birdwatch 2019, die op 5 oktober in heel Europa gehouden werd, gingen duizenden vogelaars naar buiten om de jaarstrek in kaart te brengen.

Spreeuw eerste plaats

De spreeuw werd het vaakst geteld. In totaal vlogen 159.905 spreeuwen over. De kolgans, met 69.497 exemplaren, eindigde op de tweede plaats, gevolgd door de vink op de derde plaats met 54.344 vogels. Naast de veel voorkomende vogels werden er ook bijzondere vogelsoorten gezien, zoals steppenkiekendief, buidelmees, visarend, velduil, roodpootvalk, kleine burgemeester, morinelplevier, Sibेरische boompieper, roodkeelpieper, grote pieper, bladkoning, Europese kanarie en ortolaan. In oktober komt de vogeltrek altijd goed op gang. Vogels uit het noorden en oosten van Europa reizen af naar ons land. Een deel van deze vogels blijft hier om de winter door te brengen. De rest trekt verder naar warmere oorden, samen met de vogels die in ons land gebroed hebben. Door het heldere weer was de jaarstrek op 5 oktober goed te zien. Daardoor werden er op de 160 telposten in totaal 566.813 vogels geteld, verdeeld over 208 soorten. (DR)

Vogelgebieden opnieuw in kaart

Vogelbescherming Nederland en Sovon Vogelonderzoek Nederland hebben recent, bijna twintig jaar na de laatste inventarisatie, de belangrijkste vogelgebieden van Nederland weer op een rij gezet.

39 nieuwe gebieden

Het rapport "Important Bird Area in the Netherlands 2019" identificeert 106 belangrijke vogelgebieden (IBAs) in Nederland, waaronder 39 nieuwe. Onder de nieuwe gebieden bevinden zich gebieden voor soorten die zich de afgelopen twee decennia als broedvogels

hebben gevestigd in Nederland, zoals de kraanvogel, de middelste bonte specht, de oehoe en de zeearend. IBA staat voor "Important Bird and Biodiversity Area". Het zijn gebieden die van internationaal belang zijn voor het behoud van vogels. Ze spelen ook een belangrijke rol bij de aanwijzing van Natura 2000-gebieden. Daarbij gaat het om gebieden waar regelmatig grote aantallen vogels voorkomen en gebieden die van cruciaal belang zijn als broed-, voedsel- of rustgebied voor één of meerdere soorten vogels. De identificatie van IBAs geschiedt op basis van erkende wetenschappelijke criteria die door "Birdlife International" zijn ontwikkeld. Toetsing van gebieden aan die kwantitatieve criteria gebeurt aan de hand van verzamelde informatie over de aanwezigheid en verspreiding van vogelpopulaties. (DR)

www.vogelbeschermingnederland.nl
www.sovonvogelonderzoek.nl

Weidevogelbeheer Beerse overlaet

Topgebieden in Brabant voor weidevogelbescherming zijn de Beerse Overlaet en het Land van Heusden en Altena. Afgelopen broedseizoen waren er 700 vrijwilligers actief met het opsporen en beschermen van weidevogels en het monitoren van vogels met jongen.

Het gaat slecht met wulp

Ruim 1.300 boeren verleenden hun medewerking. Een samenwerking van boeren, Coördinatiepunt Landschapsbeheer en Collectief Agrarisch Natuurbeheer Brabant (ANB). Veruit de meest voorkomende weidevogel in de Brabantse vogelgebieden is de Kievit. Ruim 80 % van alle beschermde legfels is van de Kievit. Van deze legfels werd 84,9 % succesvol uitgebroed in de Bergse Overlaet en 84,5 % in het Land van

Heusden en Altena. Dit is fors hoger dan het provinciaal uitkomstpercentage (BTS) van 77,7 %. Grutto en wulp hebben minder succes gehad dan de Kievit. Het gemiddeld BTS voor de grutto is ruim 52 %. Dat is onvoldoende voor een gunstige instandhouding van de populatie. Een groot verschil is er tussen het BTS in de Beerse Overlaet (35 %) en het Land van Heusden en Altena (96 %). In de meest westelijke polder hadden de grutto's dus juist een uitzonderlijk goed broedseizoen. Het BTS voor de wulp was in beide gebieden slecht. Gemiddeld 40% van de broedparen bracht minimaal 1 jong groot. (DR)

Boek Raven en kraaien, eksters en gaaien

Op 21 november verscheen bij uitgeverij "Bitbook" de eerste druk van het boek "Raven en kraaien, eksters en gaaien" van de auteur Johan Boussauw. Het paperbackboek telt 182 pagina's en kost €25,00.

Volksgeloof, mythes en legendes

Onder de kraaiachtigen spreken raven al tot de verbeelding. In vele culturen hebben ze een mythische status. Ook de andere leden van de familie kraai spelen een grote rol in het volksgeloof. Kraaien, eksters en gaaien zijn alom tegenwoordig. De rol die ze toebedeeld kregen wordt belicht vanuit diverse invalshoeken: volksgeloof, magie, legendes, sprookjes, mythe, jacht en naamgeving. Tegelijkertijd gaat er aandacht naar de intelligentie van deze vogels en de nieuwe inzichten in dit verband. De auteur haalde zijn inspiratie uit oude boeken. De gepubliceerde houtsneden dateren uit de vijftiende en zestiende eeuw. (DR)

Maaspontjes 2019

De Maaspontjes, die varen tussen Batenburg en Demen en Ravenstein Niftrik alsmede het Pontje Ham bij de Gouden Ham, hebben samen het afgelopen seizoen meer dan 35.600 mensen vervoerd. Het veer Batenburg Demen vervoerde 15.498 passagiers, dat van Ravenstein naar Niftrik 13.981 en dat in de Gouden Ham 6.225. (DR)

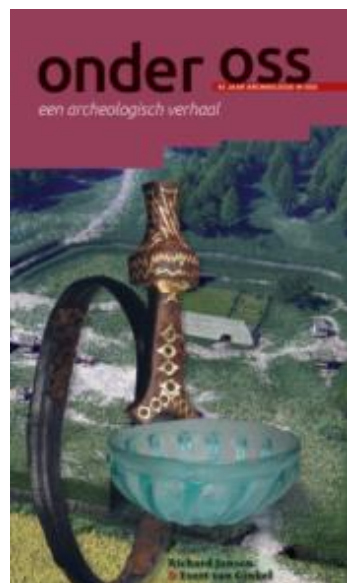
www.uiterteerde.nl

Boek "Onder Oss"

Op zondag 13 oktober vond in Museum Jan Cunen de presentatie plaats van twee boeken die de archeologische geschiedenis van Oss tot onderwerp hebben.

45 jaar onderzoek in beeld

De Leidse archeologen Richard Jansen en Evert van Ginkel hebben een boek geschreven over archeologisch onderzoek in Oss: "Onder Oss". Richard Jansen was verbonden aan de gemeente Oss als stadsarcheoloog. In het boek staan uitgebreide beschrijvingen, foto's en tekeningen van 45 jaar archeologisch onderzoek in Oss. Bij de introductie van het boek nam wethouder Johan van der Schoot het eerste exemplaar in ontvangst. Het boek dat 235 pagina's telt en €25,- kost, is te koop bij boekhandel Derijks, Stadsarchief Oss en Museum Jan Cunen. "Onder Oss" is een uitgave van uitgeverij Iris in Berghem. Bureau Weleer, D-tv Oss en de gemeente Oss hebben over "Onder Oss" een minidocumentaire gemaakt. Die documentaire ging tijdens de boekpresentatie in première. Op de bijeenkomst in het museum werd ook een wetenschappelijke uitgave over 10 jaar opgravingen in de wijk Mettegeupel gepresenteerd: "The Oss-Noord Project, the second Decade of excavations at Oss". De schrijvers van deze uitgave zijn Harry Fokkens, Stijn van As en Richard Jansen. Uitgever is Sidestone uit Leiden. (DR)

Onder Oss: een archeologisch verhaal

Een publieksboek over de unieke archeologische vondsten uit Oss

Wie aan Oss denkt, denkt niet direct aan een stad met een ver verleden. Oss staat voor industrie, margarine en rookworsten, de Socialistische Partij, de Bende van Oss en de anticonceptiepil. Wie door Oss wandelt, ziet een moderne stad waar het verleden lijkt te zijn weggepoetst in het kader van vooruitgang.

In datzelfde kader wordt echter ook al 45 jaar archeologisch onderzoek uitgevoerd. De gemeente maakte zich daar al sterk voor, lang voordat dat wettelijk verplicht was. Sinds 1974 zijn tientallen hectaren (pre)historische grond opgegraven door archeologen en studenten van de Universiteit Leiden en lokale archeologen. Zo zijn er opgravingen uitgevoerd bij het Vorstengraf van Oss en verkeersknooppunt Paalgraven, op het industrieterrein De Geer en de woonwijken Ussen, Mettegeupel en Horzak. Maar ook in het centrum van Oss en in de omringende dorpskernen. Oss vormt daarmee het toneel voor één van de grootste opgravingsprojecten in Nederland! De gigantische hoeveelheid sporen en vondsten die onder Oss zijn gevonden, vormen de basis voor een uniek archeologisch verhaal. Waar nu Oss ligt, stonden ooit prehistorische boerderijen. Generaties lang woonden en werkten hier boeren. De boerderijen uit de bronstijd en ijzertijd ontwikkelde zich tot kleine gehuchten in de Romeinse tijd, de gehuchten ontwikkelde zich uiteindelijk tot een klein dorp in de vroege middeleeuwen en ten slotte ontstond rond de Heuvel de middeleeuwse stad Oss, het centrum van de huidige stad.

Onder Oss gaat over de mensen die hier lang geleden leefden, werkten en stierven. Het beschrijft en verbeeldt het verhaal van de eerste boeren die zich hier circa 5000 jaar geleden vestigden tot het ontstaan van de stad in de late middeleeuwen. In dit verhaal kunnen we kleine, soms zelfs persoonlijke details plaatsen in de grote ontwikkelingen en veranderingen in bewoning en inrichting van het landschap. Het brengt onze (verre) voorouders tot leven, maakt ze deel van

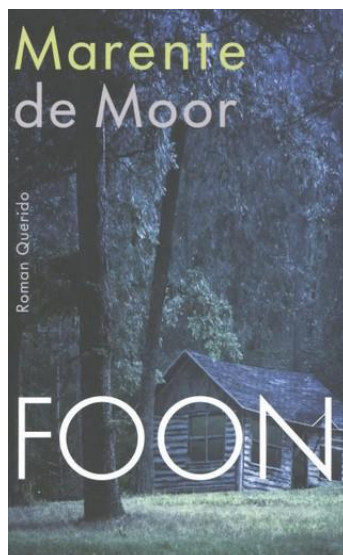
ons heden en zet aan tot nadenken over onze toekomst.

Op basis van het archeologisch onderzoek is een reconstructietekening gemaakt van de huidige wijk Ussen rond het jaar 100. Ten westen van de kruising Gewandeweg en J.F. Kennedybaan lag bijna 2000 jaar geleden een klein dorpje van vijf tot zes boerderijen, omgeven door greppels. Ten zuiden daarvan, onder het huidige winkelcentrum Wolfskooi, lag een begraafplaats. Richting het noorden lagen de akkers en nog iets verder stroomde de Maas, een belangrijke handelsroute voor de boeren. Het boek Onder Oss. Een Archeologisch Verhaal is vormgegeven door Gert-Jan Bloemers en uitgegeven door Iris Uitgeverij Berghem. Het is te koop bij Boekhandel Derijks, Museum Jan Cunen en het Stadsarchief.

Richard Jansen
Evert van Ginkel

Jan Wolkers Prijs 2019

Op zondag 20 oktober werd tijdens een live uitzending van het NPO 1-radioprogramma "Vroege Vogels" de Jan Wolkers Prijs 2019 uitgereikt, de prijs voor het beste natuurboek van het jaar. De prijs ging dit jaar voor het eerst naar een roman, namelijk naar het boek Foon geschreven door Marente de Moor.

Echtpaar lost op in natuur

Foon is een boek, geschreven met gevoel voor de poëzie van het bestaan. Het gaat over een biologenechtpaar dat in de Russische bossen op elkaar is aangewezen. Duistere klanken bepalen de sfeer in het boek. Het verhaal speelt zich af in de afgelegen bossen aan de rand van Rusland. Biologenechtpaar

Nadja en Lev dreven er een asiel voor verweesde beren, maar dat asiel is na een drama voorgoed gesloten. Lev en Nadja vereenzamen en lijken langzaam op te lossen in de natuur zelf. Het is een schitterend geschreven roman, waar de natuur, op een volstrekt natuurlijke wijze, op elk pagina vanaf druip. (DR)

Nachtvlinderboek

Bij de KNNV verscheen recent het "Nachtvlinderboek", het eerste oorspronkelijke Nederlandstalige naslagwerk over nachtvlinders. Een compleet en fraai geïllustreerd naslagwerk over de inheemse macronachtvlinders, inclusief hun rupsen.

Van mini naar macro

Uit Nederland zijn niet alleen zo'n 100 soorten dagvlinders bekend, maar ook circa 2300 soorten nachtvlinders. Maar weinig mensen weten hoe omvangrijk, prachtig en divers deze laatste groep is, van de minuscule mineermotten tot pijlstaarten zo breed als je hand. Het boek behandelt alle, ruim 900, inheemse zogeheten macronachtvlinders. De soortenbeschrijvingen geven heldere informatie over uiterlijk, ecologie, verspreiding, vliegtijd en onderscheidende kenmerken. Bij de soortbeschrijving vindt u schitterend foto's van nachtvlinders en hun rupsen. Daarnaast zijn in een totaaloverzicht opgeprikte vlinders op ware grootte afgebeeld. De inleidende hoofdstukken gaan dieper in op wat nachtvlinders zijn, hoe ze leven, hoe je ze het beste kunt vinden, bestuderen en kweken, naast tips waar je op moet letten bij het determineren. Het boek, een dikke pil van 672 pagina's en een gewicht van 2500 gram, is uitgevoerd in hard cover full colour op een formaat 21 x 28 cm. Maar het is, voor vlinderfanaten, de prijs van €89,90 best wel waard! (DR)

Fifty Fit 25 jaar

De wandel- en fietsclub Fifty Fit bestaat dit jaar 25 jaar. De club voor actieve senioren uit Oss en omgeving werd in 1994 uit een verscheidenheid van mensen opgericht vanuit het oogpunt van gezelligheid, gezondheid en conditie. Het is een club vóór en door de leden zelf!

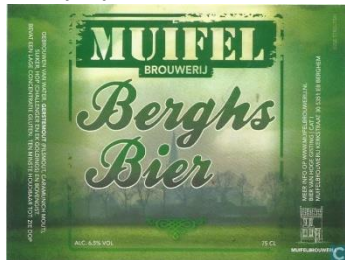
Vrouwen in de meerderheid

Ieder jaar wordt door het bestuur een nieuw programma gemaakt. De activiteiten die Fifty Fit organiseert zijn: wandelen (iedere laatste woensdagmiddag van de maand), sportief wandelen (iedere woensdagmorgen), Nordic Walking (iedere eerste en derde dinsdagochtend van de maand) en fietsen (iedere tweede woensdag van de maand). Het bestuur heeft een scala aan routes gemaakt, waaruit men de route neemt welke die maand gelopen of gefietst wordt. Voor iedere tocht wordt er voorgelopen of gefietst, zodat er onderweg weinig of geen problemen zijn op de tocht. Want er kan aan de weg worden gewerkt en dergelijke. Elke tocht wordt dus heel goed voorbereid. Fifty Fit is aangesloten bij de KWBN (de wandelsportbond) en daardoor kan aanspraak gemaakt worden op de voordelen door dat lidmaatschap. Fifty Fit heeft op dit moment 195 leden. Wandelen en fietsen samen 85, sportief wandelen 72 en Nordic Walking 45. Enkele leden nemen deel aan meer dan één activiteit, dus de optelsom klopt niet helemaal. De gemiddelde leeftijd is 72 jaar, vrouwen hebben met 60% een ruime meerderheid! (DR)

www.fiftyfitoss.nl

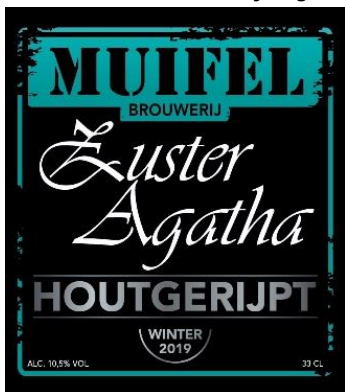
Herlancering Berghs bier

Op 29 november heeft wethouder Frank den Brok het nieuwe Berghs bier van de Muifelbrouwerij onthuld bij Café Roots in Berghem. De receptuur van het bier is aangepast, het heerlijke amber is u nóg volmondiger en ronder van smaak. Vanzelfsprekend wordt het bier nu gebrouwen in de eigen ketels van de brouwerij aan de Vikingstraat in Oss. (DR)

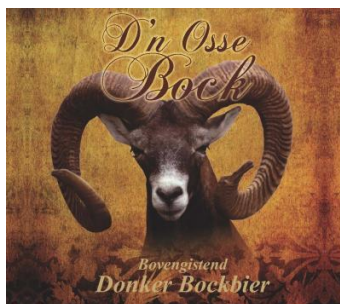
Zuster Agatha Houtgerijpt 2019

Al sinds 2013 brouwt de Osse Muifelbrouwerij éénmalig een houtgerijpte versie van hun bekende quadrupel Zuster Agatha. Dit karaktervolle en rijke winterbier is zeer gewild, zeker ook omdat het in beperkte oplage gebrouwen wordt. De versie 2019 werd op 15 november gepresenteerd in café Piet Huisman in Nijmegen.

Ossebock Muifel wint opnieuw!

Bij de wedstrijd "Beste Bockbier van Nederland", georganiseerd door Bierconsumentenvereniging PINT en slijterijketen Mitra, is het bockbier "D'n Ossebock" van de Osse Muifelbrouwerij voor de derde keer als eerste uit de bus gekomen. Eerder won men al in 2016 en in 2018. In 2017 werd de wedstrijd niet gehouden. Er werden circa 100 bockbieren gekeurd door een professionele jury en er werden prijzen uitgereikt in drie categorieën, donker bock tot 7%, dubbelbock/sterke bock en speciaal bock, waarbij D'n Ossebock meedeelde in de moeilijkste klasse: donker bock tot 7%. (DR)

ErvenPlus 2.0 van start

Toen het pilotproject ErvenPlus van Brabants Landschap in 2018 werd afgesloten, waren de resultaten zeer bemoedigend. En zoals gezegd: er stonden nog veel erfeigenaren te popelen om ook mee te doen. Al snel was het vervolgpilotproject ErvenPlus 2.0 geboren.

Vergroten van biodiversiteit

ErvenPlus draait om het creëren van 500 landschappelijk waardevolle erven, met de steenuil, boerenzwaluw en huismus als iconen. Vergroten van de biodiversiteit door middel van biotoopverbetering is daarbij cruciaal. Daarnaast is er aandacht voor de bekendheid en de bewustwording en wordt er een monitoringsysteem opgezet, zodat gevolgd kan worden of alle inspanningen tot het beoogde resultaat leiden. (DR)

www.brabantslandschap.nl/ervenplus2.0

Nieuw logo Team De Maashorst

Op het Oerfestival, dat van 13 t/m 13 oktober in Herperduin gehouden werd, liepen een aantal teamleden al trots met het nieuwe logo rond.

Daadkracht

Na het bekende gekleurde boompje voor een Gezond Landschap is het logo nu verbonden met het Oergebied in Brabant. Om te laten zien dat dit team zich wil inzetten voor bezoekers, bewoners en ondernemers. De Maashorst wil iedereen de (oer)kracht van dit natuurgebied en zijn rijke historie laten ervaren. Team De Maashorst is hands-on en toont daadkracht. Samen met betrokkenen wil dit team de natuur behouden en opnieuw ontwikkelen en zorgen voor een goede balans tussen natuur en recreatie! (DR)

Afname insecten bevestigd

In 2018 bracht Natuurmonumenten naar buiten dat de sterke achteruitgang van insecten, bekend uit Duitsland, ook in Nederland aan de orde is.

Welke groepen zijn het hardst getroffen?

Nieuwe analyses van de gegevens uit de Kaaistoep bij Tilburg (waar onze vrijwilligersgroep tijdens het jaarlijkse uitje in augustus 2014 te gast was) en Wijster geven meer inzicht in de ecologische groepen insecten die het meest achteruit gaan. De resultaten zijn gepubliceerd in een artikel in het internationale tijdschrift "Insect Conversation and Diversity". De langlopende onderzoeken in de Kaaistoep en Wijster geven zo meer inzicht in de afname van insecten welke soortgroepen het hardst getroffen zijn en wat hun eigenschappen zijn. Dit draagt bij aan het achterhalen van de factoren die bijgedragen hebben aan insectenafnames en het opstellen van effectieve maatregelen. (DR)

Vriendenclub Landschapsbeheer Oss

De vriendenclub van Landschapsbeheer Oss kreeg er de afgelopen periode weer drie nieuwe leden bij. Het zijn: Jan Heemskerk uit Megen, Peter Schraven van Eeterij D'n Oven uit Zeeland (NB) en Harry Peters uit Geffen.

Betalen contributie

Nog steeds moet een zeventigtal leden van de vriendenclub hun contributie over 2019 nog voldoen, ondanks een reminder die onze penningmeester begin november nog aan die mensen stuurde. Kijkt u eens na of u daar wellicht onder bent? Het liefst heeft onze penningmeester dat de leden van de vriendenclub hun contributie via hun bank automatisch laten overmaken!

De contributie van minimaal €10 per jaar kan overgemaakt worden op:
Penningmeester Landschapsbeheer Oss
NL 94 RABO 0170 4198 94

Wisenten- conferentie Polen

Tussen 5 en 8 september vond in Białowieża Nationaal Park in Polen, waar in 1919 de laatste wilde wisent uitstierf, een wisentconferentie plaats. Vanuit Nederland bezochten 16 deelnemers deze conferentie.

Fokprogramma's dierentuinen

De deelnemers waren van ARK Natuurontwikkeling, Free Nature, Ecogrön, Natuurpark Lelystad, de gemeenten Oss en Uden, Staatsbosbeheer, PWN en twee onafhankelijke dierenartsen. Vanuit de Maashorst werden de laatste projectresultaten gedeeld. Daarvoor bestond zeer veel belangstelling. Samen wordt verder gewerkt aan het behoud van de soort in Europa. Bij diverse Europese dierentuinen zijn fokprogramma's opgestart van waaruit de eerste wisenten in Białowieża en op andere plaatsen in Polen en Europa zijn uitgezet. Van kleinere populaties zoals in de Maashorst, Kraansvlak (Kemerland), Natuurpark Lelystad en een gebied in Spanje wordt in Europa stap voor stap toegewerkt naar een grotere populatie, bijvoorbeeld in Polen, de Karpaten in Roemenië en Rusland. Daar is nog voldoende ruimte voor de soort om te herstellen.

Genetische variatie

De 23 wisenten in de Maashorst leveren een belangrijke bijdrage aan het herstel van hun eigen soort. De Maashorst is één van de unieke gebieden binnen Europa waar de wisenten samen met exmoorpony's en taurossen zorgen voor een half open landschap. De wisenten zijn belangrijk voor de genetische variatie en het behoud van de soort. Samen met internationale collega's wordt kennis en ervaring uitgewisseld op het gebied van recreatie, impact van de dieren op de vegetatie, veterinaire zaken en de laatste wetenschappelijke zaken. (DR)

Ecoduct A50 geopend

Op 4 oktober werd door gedeputeerde Rik Grashoff het ecoduct over de A 50 in de Maashorst geopend voor grote grazers. Dit ecoduct herstelt, samen met de tussenliggende verbindingzone en het ecoduct over de N 324, de koppeling van de natuurgebieden rondom Herperduin met de rest van de Maashorst.

Grazers vergroten soortenrijkdom

De opening van de natuurbrug is de kroon op het werk van de afgelopen jaren. Met wildcameras is geregistreerd dat de taurossen en exmoorpony's het ecoduct gebruiken. De grazers hebben via de ecoducten ruim 1100 hectare tot hun beschikking. In dit gebied zorgen zij voor het vergroten van de biodiversiteit. Dat maakt dat de Maashorst steeds beter zijn functie als groene long voor de omgeving kan vervullen. Door te grazen, snoeien, schillen, schuren, zandbaden te nemen en rond te trekken zorgen de grazers dat het gebied niet dichtgroeit en vergroten ze de soortenrijkdom. Elke soort grazer heeft daarbij zijn eigen effect en vult de andere soorten daarin aan. Samen geven ze het landschap vorm. Planten, insecten en vogels zijn afhankelijk van de aanwezigheid van deze grazers. In totaal leven er nu zo'n 75 taurossen en 28 exmoorpony's in de Maashorst. De kudde van 23 wisenten leeft in een afgesloten gebied. (DR)

Maashorst ook toegankelijk per scootmobiel

Sinds kort is de Maashorst vanuit Schaijk en Zeeland ook toegankelijk per scootmobiel of rollator. Op 5 oktober werd namelijk een hydraulische poort aan de Weversweg in Zeeland in gebruik genomen.

Er is ook zo'n zelfde poort aan de Udensedreef in Schaijk, zodat er een mooi rondje Maashorst gemaakt kan worden.

Klachten snel behandeld

In juli 2018 werden de wildroosters in de Maashorst vervangen door grotere roosters. Dit in verband met de grotere grazers. Hierop kwamen klachten binnen bij de gemeente, omdat scootmobielen niet meer over de nieuwe roosters konden rijden. De gemeente heeft goed geluisterd naar de klachten en nam contact op met de Kerngroep Mensen met een lichamelijke beperking en er werd samen gezocht naar een goed werkend systeem om de Maashorst toegankelijk te houden voor mensen met een beperking. Dat werd uiteindelijk gevonden bij een hydraulisch systeem van Poda Omheiningen uit Sint Oedenrode, dat afkomstig was uit Denemarken.

Proefperiode

De nu aangelegde hydraulische poorten zijn de eerste in Nederland. Bij de toegangspoort staat een groene paal met een handel die met kabels verbonden is met de poort. Door een paar keer te pompen met de handel gaat de poort open, kun je er doorheen met je scootmobiel en sluit de poort weer achter je. Het komende jaar is een proefperiode, waarin gekeken wordt of het systeem robuust genoeg is voor mens en dier, of het blijft werken in alle weersomstandigheden en of het voldoet aan de wensen van de gebruikers. Het beheer en onderhoud wordt gedaan door de gemeente Landerd. (DR)

Opening vrijwilligersseizoen BL

Op zaterdag 29 september vond de jaarlijkse opening van het vrijwilligersseizoen van Brabants Landschap plaats, ditmaal in de gemeente Oirschot, midden in het Groene Woud.

Excursie Mortelen

Ruim 120 vrijwilligers van tientallen natuurclubs uit de hele provincie waren bij de opening aanwezig. Dit jaar werd in het programma extra aandacht geschonken aan de rol die burgers kunnen spelen om het natuur- en landschapsbeheer nog beter onder de aandacht te krijgen van gemeenten. Vóór de middag waren er lezingen over de projecten die in Oirschot ten behoeve van de vergroting van de biodiversiteit zijn opgestart. De Stichting "Food4Bees" gaf aan hoe hun samenwerking met Oirschot verloopt. Na de lunch was er een excursie in het gebied "De Mortelen", dat in beheer is bij Brabants Landschap en waar de vrijwilligers van Stichting Nationaal Landschap Het Groene Woud zich bezig houden met hun projecten. (DR)

Elckerlyc in winterslaap

Na het afsluiten van het seizoen op 31 oktober is speeltuin Elckerlyc aan haar "winterslaap" begonnen.

Heropening 21 februari

Men kan terugkijken op een mooi seizoen, waar vooral de nieuwe attractie de Elckerbeek heel veel belangstelling kreeg. In de winterperiode wordt nu volop onderhoud gepleegd, zodat bij de opening volgend jaar op 21 februari, de vrijdag voor carnaval, om 8:30 uur alles er weer spic en span uitziet. Daar wil men een feestelijk tintje aan geven, maar het echte Elckerfeest wordt gehouden op tweede Pinksterdag. Men heeft dan inmiddels de entreprijs weer teruggesteld naar twee euro. Want Elckerlyc wil er zijn voor iedereen, dus de senioren kunnen in het hoogseizoen weer gratis naar binnen! (DR)

Taurossen in De Maashorst (fotograaf: Twan Teunissen)

Tentoonstelling "Waal Onder"

In museum "De Bastei" in Nijmegen is nog tot 1 maart 2020 de familietentoonstelling "Waal Onder" te zien. De tentoonstelling brengt het leven van 40 soorten inheemse vissen in beeld, waarvan 12 trekvisseren.

Unieke VR beleving

Om de ontoegankelijke onderwaterwereld beter inzichtelijk te maken heeft De Bastei gebruik gemaakt van de nieuwste presentatietechnieken. Zo zijn de 12 trekvisseren daadwerkelijk te zien. Zelfs een levensgrote 3D geprinte steur is te zien, een primeur in Nederland! Daarnaast heeft het museum een unieke VR-beleving ontwikkeld, de "Waal Experience". Met een 3D-bril kun je een kijkje onder water nemen en zo zelf ervaren hoe het is om als trekvis naar zee te zwemen. Jongere museumbezoekers worden in hun onderwaterzoektocht naar de "Natte 12", de twaalf trekvisseren die in de Waal voorkomen, begeleid door "viskundige" Karel Kieuw. Uiteindelijk leidt die zoektocht naar de game "Swim Fish Swim". De boodschap van de tentoonstelling is vooral positief, er is steeds meer aandacht voor vismigratie en de maatregelen die in Nederland en ook buiten onze grenzen worden genomen om vismigratie te bevorderen. Diverse partijen zoals RAVON en ARK Natuurontwikkeling hebben bijgedragen aan de tentoonstelling. (DR)

www.debastei.nl

Nieuwsbrief Brabants Landschap

Half november 2019 verscheen de nieuwsbrief van Brabants Landschap. Hieronder enkele verkorte items uit die nieuwsbrief.

Daarin kijkt men met tevredenheid terug op de "Week van het Landschap" die in de herfstvakantie gehouden werd op het terrein van de voormalige steenfabriek in Udenhout. Ondanks de wisselende weersomstandigheden bezochten

zo'n 4.000 bezoekers het evenement.

Bij de aftrap van Gogh Nationaal Park op 10 oktober onder tekenden 30 vertegenwoordigers uit overheid, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties een samenwerkingsovereenkomst voor het Van Gogh Nationaal Park (in oprichting). Brabants Landschap is de grootste natuurbeheerder binnen het park.

Dat Brabants Landschap ook een breed assortiment aan natuurfilms (exclusief voor beschermers) aanbiedt, is niet zo bekend. Kijkt u eens of er ook iets voor u bij is.

En tenslotte schrijft Ernest de Goot, al sinds 1988 secretaris bij Stichting Vrijwillig Landschapsbeheer Uden, een blog-artikel getiteld "Gluren bij de buren", waarin hij ook het bezoek van Landschapsbeheer Oss aan sVLU halverwege de jaren 90 en zijn terugkeerbezoek op de openingsdag van het vrijwilligersseizoen op 6 oktober 2018 aan Landschapsbeheer Oss beschrijft. Een do-tip om zelf een wilg te stekken besluit de nieuwsbrief. (DR)

Symposium Biodiversiteit en Leefgebieden 2019

De provincie Noord-Brabant organiseerde op 19 december in het provinciehuis in Den Bosch, samen met FLORON, RAVON en de Zoogdiervereniging, een druk bezocht symposium over "Biodiversiteit en Leefomgeving 2019".

Lezingen, workshops en presentaties

Het symposium was voor alle professionals en vrijwilligers die zich inzetten voor de Brabantse natuur, bijvoorbeeld terreinbeheerders, gemeenten, waterschappen, natuurorganisaties, agrarische natuurverenigingen en adviesbureaus. De provincie liet er zien, wat er in Brabant is bereikt rondom biodiversiteit en leefgebieden. Maar ook kansen en uitdagingen kwamen aan bod. Het gevarieerde programma bestond uit lezingen (o.a. over Vlijmens Ven, de Strabrechtse heide, wolven in Nederland, de toekomst van de otter en poelen in Brabant), workshops en flitspresentaties. (DR)

10 miljoen bomen

De Brabantse Milieufederatie (BMF) gaat onder de codenaam "Plant Boom" en met financiële steun van de postcodeloterij heel veel bomen planten. Ze werkt in dit project o.a. samen met LandschappenNL en Stichting Aarde.

Verkleinen van CO2 uitstoot

De komende vier jaar gaat BMF, net als alle andere natuur- en milieufederaties, aan de slag in tuinen, bermen, plantsoenen, parken, bedrijfs-terreinen en in het buitengebied. Onder de codenaam "Plant Boom" worden 10 miljoen bomen geplant in heel Nederland. Plant Boom is voor en door burgers. Hiermee verkleinen we onze CO2-uitstoot en wordt onze leefomgeving groener, frisser en gezonder. Iedereen kan zelf bijdragen en kan in de eigen omgeving daarvan de vruchten plukken. Met elkaar gaan we het planten van 10 miljoen bomen waarmaken. (DR)

www.natuurenmilieufederaties.nl

Kleurkeur

De Vlinderstichting en Stichting "Groenkeur" hebben in 2019 "Kleurkeur" ontwikkeld. Kleurkeur staat voor een goed maai-beheer van bermen en andere groenstroken.

Bermen uitstekend biotoop

Dankzij Kleurkeur kunnen opdrachtgevers en aannemers zich voorbereiden op een nieuwe standaard voor ecologisch bermbeheer. Door het intensiever gebruik van ons land worden bermen en groenstroken steeds belangrijker voor vlinders, bijen en biodiversiteit. Bermen en groenstroken maken een aanzienlijk deel uit van het Nederlandse grondoppervlak. In een steeds intensiever gebruikte omgeving worden bermen steeds belangrijker. Zeldzame planten en dieren, zoals het rood bosvogeltje (een orchidee) en het donker pimpernelblauwtje (een vlinder) zijn in Nederland soms zelfs alleen uit wegbermen bekend. En ook voor bijen zijn de bermen een belangrijk leefgebied.

Ecologisch bermbeheer

Maar dit geldt alleen als de bermen op de juiste manier beheerd worden. Pas dan kunnen ze een belangrijke bijdrage leveren aan de biodiversiteit in ons land. En dat is hard nodig met de huidige achteruitgang van insecten. Alle reden om

goed om te gaan met bermen en ze ecologisch te beheren. De aanbestedingsprocedure voor het beheer is nu vaak nog alleen prijs gestuurd: de goedkoopste aanbieder krijgt de opdracht. Door al in die bestekken ecologie en biodiversiteit een plek te geven en door instelling van het keurmerk kan, naast op prijs, ook op kwaliteit worden geselecteerd. (DR)

Wandelen in boeken beschreven

Wandelen is in, ook onder onze vrijwilligers zijn tal van fer-vente wandelaars. Er verschijnen dan ook zeer regelmatig boeken over wandelen. En veel schrijvers van wandelboeken schrijven hun boeken vanuit hun eigen passie.

Gratis exemplaar

Reden voor het dagblad Trouw om het wekelijkse magazine "Letter en Geest" van 12 oktober geheel aan het wandelen te wijden met als titel "TE VOET, waarom we wandelen". Het magazine bevat een zestal korte essays waarin het wandelen centraal staat, en een twintig boekbesprekingen over wandelboeken. Om de lezers van onze nieuwsbrief die Trouw (helaas) niet lezen, te pleziëren heeft uw reactie de hand weten te leggen op een vijf-tiental extra nummers van "Letter en Geest" van 12 oktober, die we gratis beschikbaar hebben gekregen van het dagblad. Als u me even belt (0412-642368) of mailt, (bdroza@ziggo.nl) dan zorg ik dat u een exemplaar in de bus krijgt. (DR)

Beuk in Bladel Boom van het Jaar

De boom van het jaar staat dit jaar wederom in Brabant. Was vorig jaar de "Troeteleik" op de A58 de trotse winnaar, dit jaar zegevierde bij de uitverkiezing op 17 oktober een heel mooie beuk in Bladel, die rond 1890 werd geplant. De Brabantse boom kreeg 9.840 van de in totaal 21.000 stemmen.

Boom spannend verhaal

De beuk, die in de volksmond bekend staat als de "Heksenboom van Zwarte Kaat", is een boom met een spannend verhaal. "Zwarte Kaat" was een bendeleidster die rond 1596 met rooftochten Brabant en een deel van Duitsland onveilig maakte. Op de tweede plaats met 9.212 stemmen eindigde de "Lijnbaanplataan" uit Rotterdam, die midden in het centrum het bombardement en de wederopbouw van Rotterdam overleefde en als derde eindigde de zwarte populier aan de Waald 1.319 stemmen. Hekkensluiter bij de verkiezing

van dit jaar was Noord-Holland, waar een fraaie iep op de Keizersgracht in Amsterdam slechts 93 stemmen kreeg.

Nek aan nek race

Gedurende de verkiezing bleek al snel dat het een wedstrijd tussen Bladel en Rotterdam ging worden. Er werd regelmatig van stuivertje gewisseld en flyers, matrixborden, social media en lokale pers werden ingezet om publiciteit voor de boom te genereren. Deze tweede verkiezing van boom van het Jaar heeft, naast de 148 aangemelde verhalen, ook nog eens veel meer stemmen opgeleverd dan vorig jaar en daarmee de verwachtingen van organisator SBNL Natuurfonds ver overtroffen. De Heksenboom van Bladel, waarvoor een "onderhoudsbedrag" van €2.500 beschikbaar is gesteld door SBNL, gaat ons land vertegenwoordigen bij de Europese "Tree of the Year" verkiezing begin 2020. Dus als het moment is aangebroken om te stemmen, stem dan voor de boom in Bladel. (DR)

www.boomvanhetjaar2019.nl

Een jaar lang geen column geschreven, dat is best lang. Waarom weet ik eigenlijk niet, maar het zal wel te maken hebben met het verwerken van afscheid. Allemaal hebben we op zijn tijd te maken met afscheid nemen, van een geliefde, van ouders van een kind, of gewoon van vakantie vrienden, waarmee je een leuke tijd op de camping hebt gehad. We nemen regelmatig afscheid van iets of iemand, op weg naar het nieuwe. Als je afscheid neemt van je oude huis klopt je hart vol verwachting van wat het nieuwe huis je gaat brengen.

Als je later terugkijkt op alles waarvan je in je leven afscheid hebt genomen, bekruipt je vaak het gevoel van weemoed over de dierbaren waarvan je afscheid het genomen en die niet meer terugkeren, alleen maar in de goede herinnering.

In de herfst nemen we afscheid van de prachtige zomer en kijken we uit naar een lekkere ouderwetse winter met ijs en sneeuw. Dat is de tijd waarin we veel feestvieren en vooral aan de toekomst denken. Elkaar alle goeds van de wereld wensen met veel geluk en liefde en voorspoed, en dit jaar stoppen met roken voor de weinigen die nog roken en eindelijk gaan afvallen voor diegenen die wat teveel gewicht met zich meedragen.

Dan begint de cyclus opnieuw, de seizoenen en de gebeurtenissen rijgen zich aaneen als een fraaie kransenketting.

Zonder seizoenen zou het maar saai zijn, de gebeurtenissen in de seizoenen zijn de hoogtepunten waar naar we uitkijken.

Nu komt het Kerstfeest en het begin van het nieuwe jaar 2020.

Alle vrijwilligers wens ik een heel mooi Kerstfeest en een fantastisch nieuw jaar vol geluk en liefde.

Beschouwer

De Koornbeemd b.v.

Cultuur- en Civieltechnische werken

Langendonkweg 11b 5345 HR OSS

www.dekoornbeemd.nl

landwinkel®
Spierings

Van het land direct naar de klant!

Groenten, Fruit, Verse salades, Boeren zuivel,
Kaas, Vlees, IJs, Streekproducten en Geschenken

Onze openingstijden:

ma	gesloten
di t/m vr	10:00 - 18:00
za	9:00 - 17:00

Wist u dat de familie Spierings, naast het melkvee bedrijf en de sierviskwekerij, ook een Landwinkel heeft? Hier vindt u een ruim assortiment verse producten uit de regio, waaronder VanTosse streekproducten. Kom snel eens langs, wij helpen u graag!

U vindt ons aan de Oijenseweg 284 in Oss,
net buiten de Oijense Zij naast Spierings Vis.

Oijenseweg 284 - Oss - www.landwinkelspierings.nl

MUIFEL

BROUWERIJ

Zin in een Muifelproeverij?

**Bezoek ons nieuwe proeflokaal
op de Vikingenweg 5 in Oss.**

Open op afspraak 06 - 4056 0581

www.muifelbrouwerij.nl

van Liempd
Tuin & Parkmachines

Weijen 77a 5388 HM Nistelrode
T. 0412- 61 10 04
E. info@vanliempdtuinenpark.nl

Tuin & Bosbouwmachines

Beregeningsmaterialen

Gereedschappen

Service & Reparatie

www.vanliempdtuinenpark.nl

**Nu ook op
DONDERDAG**

**ZOTTE
ZATERDAG
EXTRA*
KORTING
OP DIESEL/BENZINE/LPG**

(*Op basis van de DK brandstof adviesprijs.
Deze korting vervangt de huidige korting)

Servicestation de Kock, Full-service tankstation aan de voorzijde.
Self-service aan de achterzijde. 10L getankt, 2 euro korting op een
wasprogramma naar keuze.

HESCHEWEG 223 OSS

Bijzonder smaakvol!

Terwaenen 28
5341 DG Oss

[@ossetrotse](https://www.facebook.com/ossetrotse)
Christian Chocolaterie Patisserie

Werkgroep Landschapsbeheer Oss

Werkdagen en mededelingen

Werkschema 2020

Januari

Vrijdag 3, vrijdag 10, woensdag 15, vrijdag 24

Februari

Zaterdag 1, vrijdag 7, woensdag 12, vrijdag 21, vrijdag 28

Maart

Zaterdag 7, vrijdag 13, woensdag 18, vrijdag 27

Werktijden

De werktijd op de werkdagen is van 9.00-12.30 uur. Werklocatie en verzamelplaats worden tijdig per mail bekend gemaakt. Ook langere werktijden en extra werkdagen worden per mail doorgegeven.

Inlichtingen en aan- of afmeldingen

Inlichtingen en aan- of afmeldingen kunt u mailen naar werkgroep@landschapsbeheer-oss.nl of naar pr@landschapsbeheer-oss.nl. U kunt ook bellen naar 0412-642368.

Telefoonnummers

Henk Smouter (algemeen/projectcoördinator) 06-54288252
Tonnie van Hooff (coördinator beheer) 06-37456820 (ook tijdens de werkdagen).

Klusjesochtend

Iedere dinsdag klusjesochtend op onze Landschapswerf aan de Tolstraat 3, 5342 NH Oss tussen 9.00-12.00 uur. Telefoon 0412-474322.

Houten Hobby

De mooie felgekleurde motorfiets en bakfiets hieronder kwamen uit de handen van onze vrijwilliger Karel van der Heijden. Hij maakte ze in zijn "werkplaats" in de carport van zijn huis.

En als u nu denkt: "Die Karel zal zijn hele leven wel heel handig zijn geweest", heeft het radicaal mis. Want Karel, die

zijn hele werkzame leven leerkracht was o.a. van de Ruwaardschool (nu de Blinkschool) in Oss, wist tot voor een jaar of zes niet dat hij dit soort mooie voorwerpen kon maken. Hij had toen nog geen enkele technische ervaring en begon maar ineens iets te maken. Toen zijn eerste werkstuk lukte, kreeg hij de smaak te pakken en hij is nu niet meer te stoppen. Hij haalt zijn inspiratie van internet. (DR)

Mutaties Vrijwilligersgroep

We kregen er de afgelopen drie maanden drie nieuwe vrijwilligers bij en voerden er twee af.

De eerste die zich op 12 november aanmeldde, was Marga van de Ven (58) uit Oss. Vervolgens sloten, op 27 november, de partners José Remmits (57) en Jan van Lee (60), beiden eveneens uit Oss, zich bij ons aan. José werkte ook al mee aan de natuurwerkdag in Lithoijen op 2 november.

Als vrijwilliger werden afgevoerd: Margot Horst die, met een onderbreking van een jaar, 14 jaar vrijwilliger bij ons was en naar elders in Brabant verhuisde en Wim Bongers uit Oss, die zich wegens lichamelijke klachten afmeldde. Het totaal aantal vrijwilligers bedraagt nu 176. (DR)

Marga

José

Jan

Waar werkten we?

De afgelopen periode begonnen we met twee werkdagen op 27 september en 5 oktober in het Docfabos nabij het dierenasiel. Daar werd een doorgang gemaakt naar het fraaie zandgebied door voornamelijk veel Amerikaanse vogelkers te verwijderen.

Kapper met 1.000 klanten

De werkdagen daarna stond het knotten van wilgen hoog in het vaandel. Dat deden we in Herpen langs de Hertogswetering, bij het "Gat van de in Dam" in Lithoijen, de Rietgors

in Oss en bij een fraai gelegen wiel aan de Kesselse Dijk in Maren-Kessel. De laatste werkdag, voor het afsluiten van deze nieuwsbrief, op 29 november knapten we met 29 vrijwilligers het "Lithse Bos" bij het sportpark "De Akkeren" weer eens op. We dunden de houtopstanden uit en knipten de stamopslag van de wilgen rondom de visvijver. Geschat wordt dat Landschapsbeheer Oss in haar hele beheersgebied als "kapper" minstens wel 1.000 knotwilgen tot klant heeft, die om de paar jaar een fikse knipbeurt krijgen. (DR)